Brabant Strip magazine

81

Big Brother, de pers en de media op de korrel in...

DE NIEUWE TARDI!

Tardi & Big Brother

In een aantal Europese landen is het alweer over, maar in Vlaanderen wordt er momenteel nogal wat aandacht besteed aan Big Brother. Tja, voor wie alles al gezien heeft op TV is een strippende slagersvrouw-van-om-de-hoek natuurlijk weer eens wat anders. De samenleving van het jaar 2000 blijkt toch heel wat banaler en platvloerser uit te vallen dan strip- en andere auteurs zich het pakweg 30 à 40 jaar geleden voorgesteld hadden. Tardi en Pennac voelen dat perfect aan en maken samen een grimmig-grappige satire, die niet toevallig *De verloedering* heet. Een zwerver sluit zich vrijwillig op in een kooi en houdt zich in leven met hondeneten, onder het oog van de camera's. Ideaal kijkvoer voor het gretige publiek en de media kunnen zich weer eens uitleven. Een zeer actuele strip dus! We maken van de gelegenheid gebruik om ons historisch overzicht van striptijdschriften verder aan te vullen en stellen onze tijdmachine na de jaren veertig, vijftig en zestig deze keer in op de jaren zeventig. Hoe verschoof op stripgebied het zwaartepunt van België naar Frankrijk? De belangrijke rol van René Goscinny en -alweer- Tardi wordt daarin belicht. Het biedt ons meteen uitgangspunten voor verder onderzoek. *De redactie*

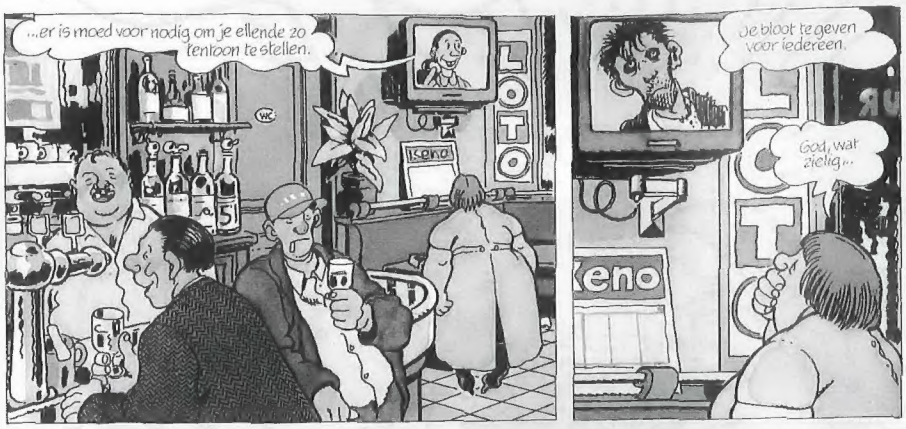

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van *Brabant Strip vzw*, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van *de Reclamestripclub*. Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :
Willem Gay, J.P. Legein, Jean Smits, Yves Kerremans, Jozef Peeters, de familie Lezy, Martin Floré, Joop Schreurs, Philippe Mouvet.
Werkte mee aan dit nummer:
Aeneas Verhé
Eindredactie en opmaak:
Patrick Vranken

Logo's:
Dirk Stallaert, Jef Nys, W. Vandersteen

INHOUD

Cover : © *Tardi 2000*
Ledennieuws 2
Tardi 4
Auteursstrips 12
Kluifje 16
Koffie klets 22
Reclamestrips 29
Verschijnselen 32
Zoekertjes 34

Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen en foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2000 :
(B):**600**fr, nr.**001-2980926-95**
(Nl): **40** Nlg, Giro **7616528**

Redactieadres:
Brabant Strip vzw
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel :(0031)(0) 52 / 31.23.46
E-mail en internetadres :
brabant.strip@worldonline.be
www.ping.be/brabantstrip

nr.9 van 23/10/2000
1.000 exemplaren

De Nederlandse Str!pdagen

Er is heel wat veranderd bij het Stripschap de laatste jaren : niet alleen zijn de Str!pdagen (noodgedwongen) verhuisd van Breda naar Den Bosch, waar technisch toch wel meer mogelijkheden zijn - neem nu alleen al op het gebied van verlichting - er is ook een nieuwe generatie medewerkers aangetreden. Dat alles maakt het leven van standhouder en bezoeker toch wel wat aangenamer in vergelijking met vroeger. Wat opviel: niet alleen waren er zo goed als geen grote uitgeverijen meer te be-speuren in de grote hal, zo te zien lag de publieksopkomst ook merkelijk lager dan andere jaren. In het Turfschip kon je vroeger tot een uur of vier in de namiddag op de koppen lopen, toch op zaterdag, nu was er ruimte genoeg om eens rustig rond te kijken. Kwam dat door het goede weer of door de nieuwe datum (vroeger oktober, nu september)? Ongetwijfeld lezen we er wel wat over in één van de volgende Schapnieuwsen.

Ledennieuws

Nieuwe leden

Wij stonden ook in de grote hal en overtuigden daar opnieuw enkele Nederlandse liefhebbers om kennis te maken met onze vereniging. Bij de mensen die in Haarlem het kennismakingsaanbod genomen hadden, was er enige verwarring. Wij boden toen namelijk één magazine aan, ter plaatse uit te kiezen, plus vier magazines in het najaar thuisgestuurd, dus vanaf september. Louter om administratieve redenen. Dat stond ook in de folder die we toen

AGENDA

Stripevenementen

04 nov 2000 **Gent**
7de grote Casto-stripveiling om 13u in het KUC, Kortrijksepoortstraat 254. Bezichtiging der loten op vrijdag 3 nov. van 14u tot 18u en op zaterdag van 10u tot 12u.

12 nov 2000 **Vilvoorde**
Jaarlijkse stripbeurs in zaal « Star », Nowlet de Brauwerestraat, en dit van 10u tot 18u.
Brabant Strip is aanwezig (John).
Beursinfo : 02/252.21.68 (Eric Silverans)

19 nov 2000 **Eindhoven (Nl)**
3de Eindhovense Stripbeurs in Motel Eindhoven, van 10u tot 17u, georganiseerd door Strip2000. Inkom 6 NGL.
Beursinfo : Twan (0031) 06-23.28.28, of surf even naar **www.go.to/strip2000**.

Zondag 10 december 2000 **Turnhout**

BRABANT STRIP LEDENDAG

Met o.a. gratis ruilstands voor de leden.

Hou alvast deze datum vrij, details volgen in magazine 82!

massaal uitdeelden, maar ja, het is ook al een tijdje geleden. Ondertussen moeten alle "Haarlemmers" toch al magazine 80+81 in de bus gekregen hebben.

Doe het zelf
Ons magazine wordt nog steeds samengesteld uit bijdragen van onze leden. We passen daarbij geen discriminatie toe : Europese, niet-Europese, Belgische of Nederlandse strip...
Alle voorstellen zijn welkom en in overleg proberen we er altijd weer iets moois van te maken! Als we maar geen afbeeldingen van Joop Klepzeiker moeten plaatsen dus.

Albums
Wanneer komt er nog eens een nieuw album van Brabant Strip uit?, wordt ons wel een gevraagd. Nog even geduld, we zijn niet in slaap gevallen, we hebben zelfs keihard gewerkt om binnenkort met een verrassing uit te pakken!

21 jan 2001 **Berchem**
7de strip- en platenbeurs in het Alpheusdal, F.Williotstraat 22. Verschillende tekenaars komen signeren. Verdere info volgt.
Beursinfo: 03/605.02.87 (Van den Berghe – na 17u)

11 feb 2001 **Peisegem**
2de stripbeurs in de sporthal van de gemeentelijke tuinbouwschool, Molenbaan 54 (nieuwe locatie!), en dit van 10u tot 18u.
Organisatie: Willemsfonds Merchtem en Kiekeboemuseum. Verschillende tekenaars komen signeren.
Brabant Strip is aanwezig.
Beursinfo: 02/452.50.08, of 0476/97.00.26 of e-mail : **kiekeboemuseum@belgacom.net**

18 feb 2001 **Lichtervelde**
Ledendag van Brabant Strip in zaal "Ten Boomgaerde" in de Boomgaardstraat van 14u tot 18u. Voor leden van onze vereniging is zowel de toegang als het gebruik van tafels om ruilmateriaal uit te stallen gratis.
Zie ook routebeschrijving in BS nr 64 pag 3.
Inlichtingen: Filip Vanderper (051/72.41.36 na 18u)

18 feb 2001 **Rijswijk (Nl)**
Grote stripbeurs van de Randstad in de Darling Market van 10u tot 17u. Inkom 7,50 NGL.
Beursinfo : Twan (0031) 06-23.28.28, of surf even naar **www.go.to/strip2000**.

18 maa 2001 **Opwijk**
Stripbeurs in JH Nijdrop, Marktstraat 67A.
Beursinfo: 052/35.61.65.
Brabant Strip is aanwezig.

23 en 24 juni 2001 **Zulte**
4de stripbeurs in zaal Brouwershuis, Staatsbaan 145.
Beursinfo: Roland Guillemijn (056/60.52.89)

Jouw activiteit in de agenda?
Info schriftelijk naar : Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels, Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem,
tel : 015/62.33.89 ; Fax : 03/256.47.53 ; e-mail: sels.michel@pi.be De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Jacques Tardi :

« Wat me werkelijk raakt... is de sfeer van complete ondergang»

Zopas verscheen een nieuw album van Tardi in vertaling, De verloedering. *Een heel ander album lijkt het wel, een Polar in kleur (!) die zich vandaag afspeelt (!!). Is Tardi een heel andere richting ingeslagen of vinden we zijn vertrouwde thema's terug? Een terugblik maakt veel duidelijk.*

- Donald Van de Vel -

Tardi's jeugd

Jacques Tardi wordt geboren op 30 augustus 1946 te Valence (Drôme). Zijn vader is beroepsmilitair in Duitsland. Op vijfjarige leeftijd moet Tardi wegens langdurige ziekte van zijn moeder noodgedwongen enkele maanden bij zijn Corsikaanse grootouders doorbrengen. Een verblijf dat een onuitwisbare stempel op hem zal drukken. Bij zijn grootvader, een veteraan van 'La grande guerre', had de loopgravenoorlog diepe wonden voor het leven geslagen. De oude man liet de kleine knaap wel zijn littekens bewonderen, maar wou geen woord kwijt over de onmenselijke beproevingen die hij en zijn generatiegenoten hadden ondergaan. Die vernam de nieuwsgierige jongen probleemloos van zijn praatgrage grootmoeder. Hij hield er wel blijvende nachtmerries aan over. In haast alle interviews heeft Tardi het over een steeds weerkerende droom van een muur met een groot aanplakbiljet dat oproept tot algemene mobilisatie. Toen zijn grootvader op zijn sterfbed lag, weigerde hij de pastoor hem het heilig oliesel toe te laten dienen, met de opmerking dat als God bestond er geen oorlogen zouden zijn geweest....

Na tien jaar houdt vader Tardi zijn legerdienst voor bekeken en vervoegt zijn gezin in Frankrijk. Tardi's ouders vestigen zich als zelfstandigen in de Ardèche, waar ze een pompstation uitbaten. Grootmoeder woont bij hen in. Dit is niet zonder belang. In de jaren vijftig werd op strips het etiket laag-drempelige lectuur gekleefd. Tardi's ouders die als kleine middenstanders dezelfde mening toegedaan waren, gaven hun zoon 'echte' boeken, die hij dan weer zelden of nooit las. Gelukkig was er zijn liberale oma, die hem reeds op prille leeftijd verwende met stripalbums. Onder haar invloed doen ook de weekbladen *Spirou* en *Tintin* hun blijde intrede in huize Tardi. Het grafische werk van o.a. Jacques Martin, Cuvelier, Hergé en Edgar-Pierre Jacobs veroorzaken een coup de foudre. De fascinatie neemt zulke proporties aan dat Tardi de verhalen gaat natekenen in een eigen gefantaseerde versie.

Tardi over zijn indrukken van toen : « *Wat me opviel bij de Belgische reeksen – en dat in tegenstelling tot de Franse vervolgverhalen – was dat er bij elke serie ook een naam stond. De reeksen werden duidelijk door iemand gemaakt ; er bestond zoiets als een tekenaar, een auteur. Dat was blijkbaar een beroep en dat stond me van in het begin aan. Het leek me nogal een sympatieke manier om je brood te verdienen.* »

De beginjaren

In 1962 schrijft Tardi zich in aan de Academie voor Schone Kunsten van Lyon, waar hij zich voornamelijk wijdt aan de schilderkunst. Begin zestiger jaren doet *Barbarella*, een heilige-huisjes-brekende strip van Jean-Claude Forest, burgerlijk Frankrijk op zijn oerconservatieve grondvesten daveren. Met de komst van Barbarella ontstond een nieuw genre : het stripverhaal voor volwassenen, waarin driftig werd geëxperimenteerd, niet alleen met normen en waarden, maar vooral met verteltechnieken en grafische stijlen. Jacques Tardi zal van dat baanbrekende genre een van de belangrijkste vertegenwoordigers worden. In 1966 trekt Tardi definitief naar Parijs en schrijft zich in aan de Ecole des Arts Décoratifs. In samenwerking met Jean-Michel Nicollet (illustrator van jeugdboeken, SF-verhalen en later stripauteur) ontwerpt hij een beeldverhaal, *Stranger in the night*. Eric Losfeld, de roemruchte uitgever van *Barbarella*, weigert het album uit te geven. Maar Tardi's tekentalent blijft niet onopgemerkt en levert hem een onverhoopt contract op bij de redactie van *Pilote*. Pilote was op dat ogenblik het meest interessante stripblad o.l.v. René Goscinny. Hier zou Tardi de knepen van het vak leren kennen door het maken van korte verhalen. De scenario's waren dikwijls van hem zelf, maar hij illustreerde ook teksten van o.a. Michèle Costa-Magna, Dominique Grange, Claude Verrien, Jean-Pierre Dionnet, Serge de Beketch e.a.... Ook voor andere tijdschriften en kranten (*Libération, Métal Hurlant*) bleef Tardi naast zijn albums korte verhalen maken ondanks het feit dat hij er zelf niet tevreden over was. Verschillende genre's probeerde hij uit : de parodie (*Les avontures extraordinaires d'Emile Moulin*) ; de western (*Een paard in de winter*, op een scenario van Giraud, gebaseerd op de film *Winchester 73*) ; science fiction (*De angst voor de blauwogige Sloane*) ; de fantasie (*Humperdick Clabott-ford*) ; het sociale drama (*Pacific Rose*) ; oorlogsfeiten (*Knock-out*) enz.... Een uitgebreid repertorium van thema's met een voortdurende wisseling van plaats, tijd en decor. Een bloemlezing van al dit fraais verscheen in 1979 bij Editions Pepperland, getiteld : *Tardi*. Opmerkelijk aan dit album is dat Tardi enkele nieuwe platen als bindmiddel tussen de oude verhalen heeft getekend. Daarin commentarieert een ouwe kaalkop, die wat weg heeft van André Gide, de ontstaansgeschiedenis ervan, hun inhoud en spuwt hij tussendoor zijn vermakelijke gal op de uitgever(s). Dat laatste heeft betrekking op het feit dat Tardi als beginnend tekenaar wel eens werk zag geweigerd worden. Goscinny stelde ooit zijn veto over *Een banale episode in de loopgravenoorlog*, omdat het te gewelddadig en vooral te anti-militaristisch was. Bijgevolg niet geschikt voor het publiek van Pilote.

Tot dan toe was het tekenwerk van Tardi sterk geïnspireerd door Italiaanse meesters als Pratt en Battaglia, die erg schematisch werken. Het eerste echte album waarin hij een eigen stijl ontwikkelt is in de moderne legende *Rumeurs sur le Rouerge* op scenario van Pierre Christin. Hierin vinden we afgewerkte tekeningen overladen met details van een Tardi die twijfelt tussen realisme en karikatuur. Nog te vermelden waard zijn twee schitterende verhalen : *Vaarwel Morgendauw* (1973) en het antimilitaristische pamflet *Het gebroken geweertje* (1974). Dit laatste is een diep menselijk drama in tien bladzijden, dat meer over de oorlog vertelt dan talrijke boeken. Elk plaatje an sich straalt een sfeer van angst uit. Het kan beschouwd worden als een voorproefje van Tardi's toekomstige magnum opus *Loopgravenoorlog* (1993), maar daarover later meer.

De ijsdemon

In 1974 verschijnt zonder voorpublikatie Tardi's eerste meesterwerk in album : *Le démon des glaces (De ijsdemon)*. Het idee achter dat album was te proberen in een stripverhaal het effect van de negentiende eeuwse gravures te benaderen. Tardi werkte anderhalf jaar aan dit project met het materiaal dat de graveurs in de vorige eeuw ook gebruikten. Om de strippagina's het aanzien van oude gravures te geven, gebruikte hij scraper board, geprepareerd tekenkarton met een zwarte laag waarin witte lijnen worden uitgekrast. Vorm en inhoud zijn één. Tardi slaagt erin tweeënvijftig platen strikt vertikaal symmetrisch op te bouwen naar negenenvijftig verschillende modellen, die elk een combinatie zijn van rechthoeken en medaillon-, portiek- of reageerbuisvormige omlijstingen.

Een samenvatting van het verhaal : einde 1889 zinken zonder aanwijsbare reden verscheidene schepen in de poolzee. Een wetenschappelijke expeditie scheept in te Brest om met de Jules Vernez te proberen het raadselachtige fenomeen op te lossen. Ook aan boord is Serge Lommerrijk, student in de geneeskunde, die hoopt zijn doodgewaande oom Louis-Ferdinand Mirliton, een zonderlinge uitvinder, terug te vinden. Aangekomen op de plek des onheils ontploft de Jules Vernez. Serge Lommerrijk ontwaakt in de ijsdemon, een kunstmatige ijsberg ontworpen en gebouwd door Mirliton en zijn partner in crime Mario Vanilla. De ijsdemon beschikt over een batterij kanonnen waarmee de verdwenen schepen tot zinken gebracht werden. De twee geleerden maken zich op met de verplaatsbare ijsberg obussen, geladen met bacteriën, af te vuren op de wereldsteden. Daarmee willen ze zich wreken op de mensheid die hun genialiteit miskend heeft. Serge laat zijn idealen varen en wordt hun medeplichtige. Hun opzet wordt echter verijdeld door regeringsagente Lola Ribbedebie die de ijsdemon met een vloot pantserschepen aanvalt. De drie misdadigers poetsen de plaat dankzij de ichtyornis, een soort hefschroefvismachine.

Tardi's moraal : *« Ziezo. Mirliton, Vanilla en Lommerrijk zijn naar een geheime schuilplaats diep in het Amazone-oerwoud gevlucht. Daar bedenken ze in alle rust hun afschuwelijke plannetjes. Kortom, de slechterikken winnen. Maar laten we niet bang zijn, dergelijke wezens bestaan niet, zullen nooit bestaan en zulke uitvindingen zijn onmogelijk! Bovendien wil de mens zijn kennis en wetenschap aanwenden voor het goede.*

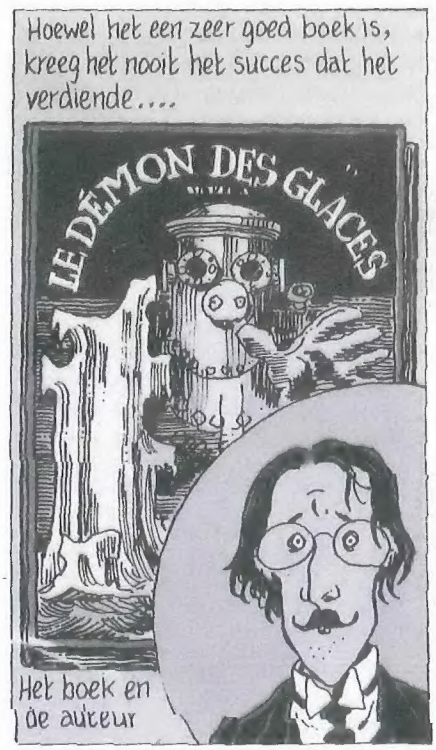

Tardi is teleurgesteld omdat het prestigieuze album De Ijsdemon geen succes wordt, en laat dat merken in Maanzieke mummies.

Natuurlijk wil hij ze niet voor vernietigingsdoeleinden gebruiken. Ha ! Ha ! Ha !....».
Het doet denken aan de waarschuwing die het Amerikaanse leger deed voorafgaan aan de film *Dr Strangelove* van Stanley Kubrick. Een waarschuwing bedoeld om de toeschouwers gerust te stellen over de reële mogelijkheden van een nucleaire holocaust. Tardi wou de gevaren van een bacteriologische oorlog duidelijk maken. Een boodschap die duidelijk niet uit de verf komt. Hij weet dit later aan een gebrek aan ervaring. Toch is *De ijsdemon* een prachtige avonturenroman, een schitterend eerbetoon aan Jules Verne en Gustave Doré in het bijzonder. Het is onbegrijpelijk dat dit kunstwerk haast niet verkoopt en de critici het zo goed als negeren. Tardi is terecht zwaar teleurgesteld. Tegenwoordig is het album een gegeerd verzamelobject.

(A Suivre)

Na de breuk met Pilote kan Tardi eindelijk strips gaan maken voor volwassenen. In 1978 lanceert uitgeverij Casterman een nieuw, modern striptijdschrift op de markt : *(A Suivre).* Vanaf 10/1980 komt er een Nederlandstalig zusterblad *Wordt vervolgd.* Het maandblad werd opgericht om te bewijzen dat stripromans zich uitstekend lenen tot volwassenenlectuur. Tardi was er van het eerste uur bij en bewees die stelling met een indrukwekkend album van 163 bladzijden : *Ici Même (Het besloten land)* op scenario van Jean-Claude Forest, geestelijke vader van Barbarella. Deze strip is in alle vrijheid gemaakt. Geen enkele van de gewoonlijk voor het stripverhaal voorgeschreven bewerkingen werd opgelegd : geen held in de traditionele betekenis van het woord ; geen beperking tot 48 platen en niet de verplichting zich tot één afgelijnd genre te beperken. Het verhaal gaat over de bizarre mijnheer Toch. Dag en nacht waakt hij over zijn rijk : een doolhof van muren, die het landgoed van Kommerlo dat ooit aan zijn familie toehoorde, opsplitst in talloze kavels. Tegen de nieuwe eigenaars, die vanachter hun gordijnen naar hem loeren en tegen hem samenspannen, voert Toch een uitzichtloze strijd....

Fragment uit Ici même *(Het besloten land)*

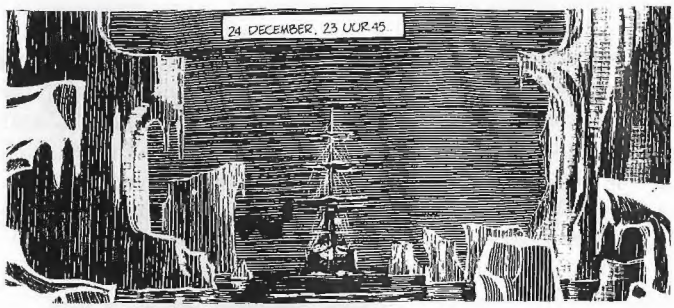

fragment uit De ijsdemon

Het is de eerste maal dat de lezer verplicht wordt te breken met zijn oude gewoonten, namelijk het lezen van een beeldverhaal in minder dan een half uurtje.
Hoewel iedereen er een flinke portie maatschappijkritiek in ziet, raadt Forest in een voorwoord af het verhaal op een kromme (lees rationele) manier te lezen. In wezen gaat het over de machinerie van de wereld, over het lot dat de mensheid steeds weer betrekt in groteske, absurde situaties. Het verhaal werd ingedeeld in hoofdstukken zodat het elke maand als feuilleton verscheen in *A Suivre.* Dit kwam helaas de leesbaarheid van deze turf niet ten goede, waardoor de behoudsgezinde critici er niet echt voor vielen.
(A Suivre) hield het 239 nummers uit tot regisseur Winst « cut ! » riep. In december 1997 viel het doek over het meest baanbrekende stripmagazine aller tijden. Talloze auteurs danken hun vedettenstatus aan het blad. Tardi was er ook het laatste uur bij en tekende voor de afscheidscover.

1900

In mei 1976 krijgt Tardi eindelijk de erkenning die hij verdient met het verschijnen van *Isabelle en het monster,* eersteling in de gloednieuwe serie *De fantastische avonturen van Isabelle Avondrood.* Over het ontstaan laat ik even Tardi aan het woord : *« Het jaar van de Vrouw was net achter de rug en er werd veel gepraat over feminisme. Ik vond dat er toen in de strip niks anders rondliepen dan mannelijke helden, geen vrouwen. En als er dan vrouwen werden getoond, dan was het als versiering of omwille van de erotiek. Ik vond een heldin die niet om de vijf minuten haar borsten toonde of niet uit de kleren ging broodnodig. Vandaar. »*
Isabelle Avondrood (in het Frans *Adèle Blanc-Sec*) is mooi, noch lelijk. Ze is een ietwat knorrige, maar karaktervolle jongedame die zich vaak beweegt over de rand van de wettelijkheid als het nodig is de waarheid te achterhalen of om recht te doen geschieden. Haar pad wordt gekruist door neuroten, Babylonische sekten, knotsgekke geleerden, debiele politie-functionarissen die weinig speurzin aan de dag leggen, immorele notabelen en allerlei fantastische monsters. Vaak lijkt ze de enige niet-labiele figurante in het gebeuren. Er wordt duchtig gemoord in de serie, waarvan de vier eerste delen een aanloop vormen tot de fatale gebeurtenissen van W.O.1. De handeling situeert zich in de Belle-Epoque. De architectonische reconstructie van Parijs anno 1900, ondersteund door vele fotodokumenten, is zo precies mogelijk. De straten die de personages volgen kunnen steeds exact bepaald worden. Tardi tekent de strip onwezenlijk mooi, in dunne lijnen, met prachtige straatbeelden en kleurrijke hoofdpersonen. Een opvallend verschijnsel is het opduiken in haast elk interieur van 'streepjesbehang'. *« In die tijd zag je dat veel ; je vindt het ook in de schilderijen en illustraties van Vallotton bijvoorbeeld. Het geeft reliëf aan de personages en maakt het mogelijk ze ten opzichte van de achtergrond te situeren door de breedte van de strepen te laten veranderen. »*

Een onuitgegeven tekening : Isabelle Avondrood mét streepjesbehang.
Ondanks Tardi's pleidooi voor een heldin die niet onnodig uit de kleren gaat, tonen in heel wat Tardi-strips diverse dames het beste van zichzelf. Opvallend : fysiek lijken ze allemaal erg sterk op mekaar. Tekent Tardi telkens zijn ideale vrouw?

Isabelle sterft

Gebukt onder seriedwang kreeg Tardi genoeg van Isabelle Avondrood. In het vierde album laat hij zijn hoofdpersonage verwikkeld raken in een onmogelijke intrige en daarna een geheimzinnige dood sterven.
Resultaat : massa's brieven van lezers die hun favoriete reeks voortijdig zagen afgebroken en protest van de uitgever. Succesvolle striphelden sterven immers niet ; de kassa moet blijven rinkelen. Zeer tegen zijn zin tekent Tardi een onverteerbaar vijfde vervolg, waarin de heldin weer tot leven wordt verwekt. Pas in het zesde deel vindt hij weer het juiste ritme en enthousiasme en evenaart hij het hoogstaande niveau van de eerste vier albums.

Céline

« Strips hebben de literatuur kapot gemaakt » klaagde ooit de wereldberoemde Franse schrijver Louis-Ferdinand Céline (1894-1961). Hij bedoelde daarmee dat de luie lezer liever een hapklaar beeld voorgeschoteld krijgt dan een beroep op het eigen verbeeldingsvermogen te moeten doen om zich in de veel minder voor de hand liggende belevingswereld van een roman te verdiepen. Toch is het niet vreemd dat zijn werk vroeg of laat het tekenpad kruist van de fundamentele pessimist die Jacques Tardi in wezen is. *« Wat mij bij Céline werkelijk raakt, wat maakt dat ik hem als een broer beschouw, is de basis van zijn boeken, de sfeer van complete ondergang, het finale einde waarin mensen en dingen gedompeld zijn. De definitief vastgelopen perspectieven, het vooruitzicht van nog ergere rampen dan alles wat voorafging…. ».*
De eindeloze bewondering van Tardi voor de grootmeester van het negativisme komt schitterend tot uiting in zijn illustraties van het meesterwerk *Reis naar het einde van de nacht.* In ruim vierhonderd prachtige tekeningen, die in hun sombere zwart-grijs-tinten de zwartgallige sfeer perfect evoceren, verbeeldde Tardi alle door Céline beschreven scenes en personages. Daarbij bepaalde hij tevens met grote zorg beeldritme en pagina-indeling van het boek. Een werk van lange adem dat louter op enthousiasme werd uitgevoerd. Ander werk van Céline dat werd vereerd en geherwaardeerd dankzij illustraties van Tardi, zijn het fragment *Kanonnenvlees* en *Dood op krediet*. Céline was in Frankrijk een controversiële figuur omwille van zijn houding voor en tijdens W.O.2. Tardi zegt daarover : *« Ik weet niet of het nodig is het nog eens expliciet te stellen, maar de bijzonder dubieuze pamfletten die Céline geschreven heeft, heb ik niet geïllustreerd. En de meningen die hij daar in uitspreekt, deel ik ook helemaal niet. Daar wil ik niets mee te maken hebben ! »*

Met het uitbreken van WOI, acht maanden na Isabelles dood, wil Tardi de cyclus afronden, maar dat is buiten het protest van de lezer gerekend!
(fragment uit Het geheim van de salamander)

Er mag gerust worden opgemerkt dat de vakkundige inkleuring (en in de Franse uitgaven ook de lettering) door Anne Detobel Tardi's tekeningen optimaal tot hun recht laten komen.
Tardi omschrijft de bijzonder sfeervolle serie als een stijloefening waarin de klassieken van het Belgische stripverhaal gekoppeld worden aan de populaire feuilletonromans. Hij vergeet er bij te zeggen dat deze verhalen sublieme parodieën zijn op de discrete charme van de toenmalige Parijse bourgeoisie.

8 maanden later, 2 augustus 1914. Op een mooie zondag in de zomer brak de oorlog uit en iedereen trok welgemoed ten strijde met een bloem in het geweer. Ongelooflijk, maar waar!
... Om je dood te lachen, zoveel enthousiasme voor het vaderland.

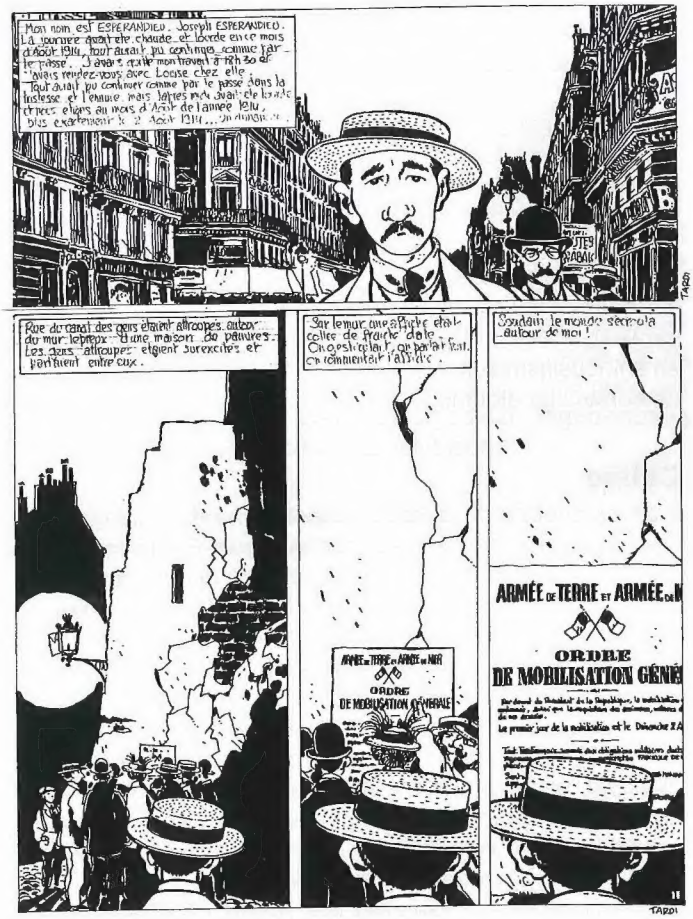
Mon nom est ESPERANDIEU. Joseph ESPERANDIEU.
Rue du canal des gens étaient attroupés autour du mur lépreux d'une maison de pauvres. Les uns s'attroupaient, s'excitaient et s'interpellaient entre eux.
Sur le mur une affiche était collée de fraîche date. On s'est plaint, on parlait fort, on commentait l'affiche.
Soudain le monde sembla s'autour de moi !
ARMÉE DE TERRE ET ARMÉE DE MER
ORDRE DE MOBILISATION GÉNÉRALE
ORDRE DE MOBILISATION GÉNÉ
TARDI

Al in het begin van de jaren zeventig tekende Tardi deze drie platen, de openingsscène van wat een verhaal zou worden over WOI. Het project én de drie platen belandden in een lade, maar onze bekende speurzin bracht ze aan het licht. We kunnen ze exclusief aan onze lezers voorstellen. In deze platen beschrijft Tardi de massahysterie en de onwezenlijke euforische sfeer in Frankrijk (en de andere de Europese landen). Alleen enkelingen voelen aan dat hen een verschrikkelijk drama boven het hoofd hangt.

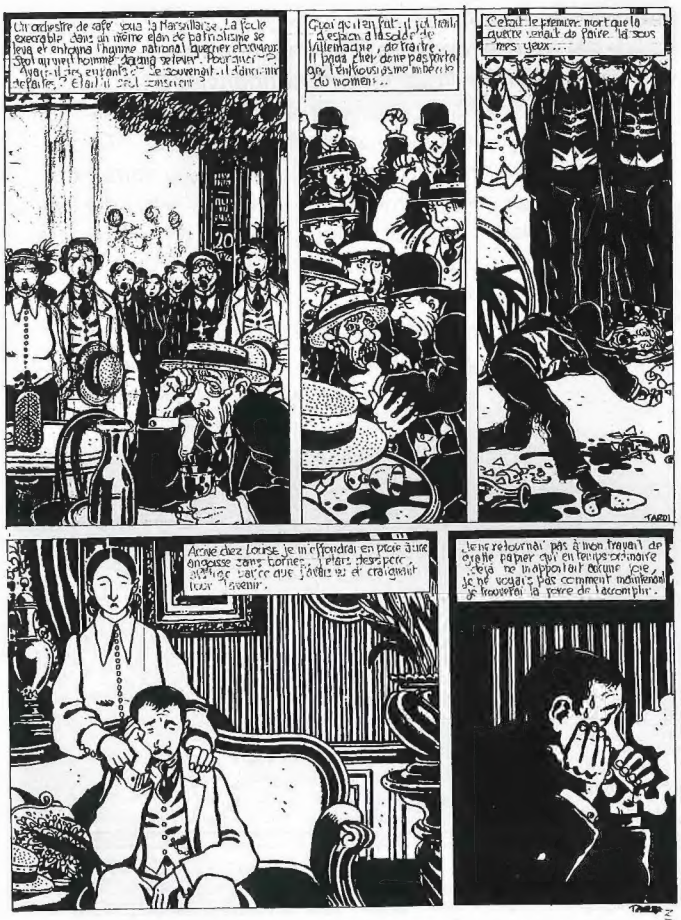
Un orchestre de café joue la Marseillaise. La foule exécrable dans un même élan de patriotisme se lève et entonne l'hymne national guerrier et revanchard. Soit qu'un seul homme donne le refrain. Pourquoi ? Avait-il des enfants ? Se souvenait-il d'Alsace-Lorraine ? Était-il seul conscient ?
Quoi qu'il en fut, il fut bientôt à essaim de la soldatesque Villenaigne, de traître. Il paya cher donc pas porté par l'enthousiasme ambiant du moment...
C'était le premier mort que la guerre venait de faire là sous mes yeux...
Arrivé chez Louise je m'effondrai en proie à une angoisse sans bornes. J'étais désespéré, atterré parce que j'avais vu et craignais pour l'avenir.
Je ne retournai pas à mon travail de quelle façon qui en toute connaissance de cause ne m'appelait aucune joie. Je ne voyais pas comment maintenant je trouverai la force de l'accomplir.

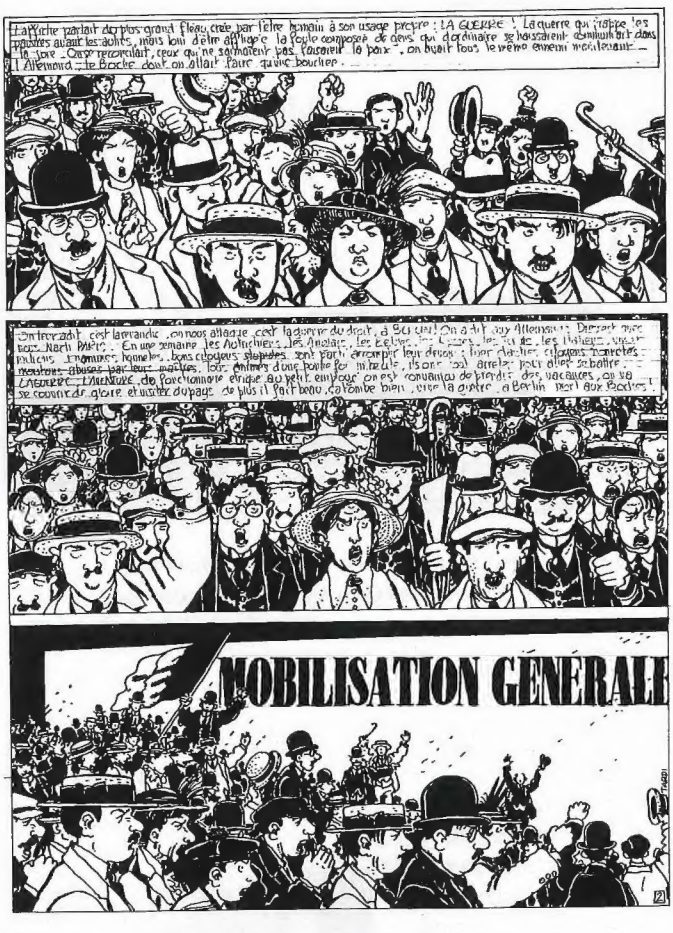
L'affiche parlait de plus grand fléau créé par l'être humain à son usage propre : LA GUERRE ! La guerre qui frappe les apôtres autant les athées, mais loin d'être antithétique la foule composée de deux qui d'ordinaire se haïssaient dominait dans la rue. Cette rencontre, peut-être qu'ils ne souhaitaient pas toujours la paix. On buvait tous le même ennemi maintenant — l'Allemand — le Boche dont on allait faire qu'une bouchée...
On te croyait c'est la France ! on nous attaque c'est la guerre du droit ! Ça y est ! On a dit aux Allemands : Dehors avec nos Alsaciens-Lorrains ! En une semaine les Autrichiens, les Anglais, les Belges, les Turcs, les Italiens, tous les ennemis, hommes, bons citoyens stupides sont partis accomplir leur devoir : tuer d'autres citoyens honnêtes abusés par leurs maîtres, tous entraînés dans cette folie infernale. Ils sont tous arrêtés pour aller se battre : L'AVENTURE, L'AVENTURE, de fonctionnaire énigme au petit employé on est nouveau de tous des vacances, on va se couvrir de gloire et visiter du pays il fait beau, c'est bon bien, vive la guerre, à Berlin mort aux Boches !
MOBILISATION GÉNÉRALE
TARDI

W.O.I breekt uit

In talrijke albums van Tardi is 'La grande guerre' in een of andere vorm aanwezig. In 1983 verscheen *Le Trou d'Obus*, een deprimerend sfeerbeeld in twintig platen over het grimmige leven aan het front. Dit kortverhaal werd als inleiding opgenomen in het meesterwerk *Loopgravenoorlog*.
Een bundeling kortverhalen in grauwe grijstinten van een niet-chronologische reeks situaties in de frontlinies, beleefd door gewone mensen die de modder in werden gestuurd en maar één overheersende gedachte hadden : naar huis. De zeggingskracht die uit Tardi's tekenwerk spreekt is verbluffend. Op directe en overtuigende wijze weet hij een wereld te scheppen waarin doodsangst en chaos heersen. Iedere pagina bestaat uit drie stroken van elk één plaatje. Daardoor ontstaat bewust een documentaire-achtige indruk, alsof de lezer ooggetuige is van de gevechten. Loopgravenoorlog behoort tot de zeldzame strips die weten te ontroeren en waarvan je heel stil wordt.

Acht maanden later, in augustus, hangen de muren vol aanplakbiljetten....
RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
ORDRE DE MOBILISATION GÉNÉRALE

De affiche uit Tardi's nachtmerrie (zie pag. 4) neemt een belangrijke plaats in. Ze komt ook voor in de laatse stroken van Maanzieke mummies.

Het was een drukkende, warme dag geweest. Alarmerende geruchten deden de ronde over de mogelijke oorlog, in het oosten. De aanslag - de aartshertog, in Sarajevo een maand terug vermoord. Alles haal bij het oude kunnen blijven, maar het was 2 augustus 1914... een zondag.

Op de hoek van een straat een oploopje mensen in een verhit gesprek gewikkeld. Op de muur een aanplakbiljet van recente datum. De mensen stonden te gebaren, vielen elkaar in de rede, bespraken het aanplakbiljet.
VINS et

Een andere visie

In het begin van de jaren '80 verscheen Loopgravenoorlog *in afleveringen in (A Suivre). De drie eerder gemaakte platen duiken op in (A Suivre) nr. 50 (1982), maar niet langer als openingsscène. In het album (1992!) worden dit pagina's 35, 36 en 37.*
Midden in het album beleeft de verteller nu - aan het front - in een flashback opnieuw de sfeer bij de mobilisatie en het eerste slachtoffer van de oorlog. Tardi hertekent de drie platen, zijn stijl is ondertussen geëvolueerd. Hij neemt voor de eerste plaat een ander camerastandpunt in. In de oude versie zoomt de camera met drie stappen in op de affiche. De affiche is eerst nog vaag, wat de nieuwsgierigheid prikkelt, tot de waarheid met een schok doordringt. Hierdoor focust Tardi op de gevoelens het personage, die uiteindelijk - totaal ontredderd - alleen nog de affiche ziet en de mensen rondom hem uit het oog verliest. In de hertekende versie zien we in een breed plan het publiek, het hoofdpersonage en de affiche. Deze versie is verzorgder getekend maar lijkt de grafische kracht van de eerste te missen.

Plaat 2 wordt exact hertekend : dezelfde mensen, dezelfde gezichten, dezelfde gebaren. Nu wordt duidelijk dat Tardi vooral de kolkende massahysterie in de verf wil zetten. De rustige soberheid van plaat 1 contrasteert nu veel beter met de plotse chaos van plaat 2. De éne barst in de muur waarop de affiche hangt wordt een veel duidelijker symbool van een breuk met alles wat voorafging. De nette, zonnige buurt verandert in een poel van jouwende mensen.

Een café-orkestje speelde de Marseillaise. In een vlaag van vaderlandsliefde rezen de klanten op en hieven het volkslied aan. Al leen een oude man deed niet mee. Waarom ? Deelde hij hun spontane geestdrift niet ? Was hij de enige die zijn verstand gebruikte ? Herinnerde hij zich de oude nederlagen ?

Het aanplakbiljet sprak van de grootste gesel, door de mens voor eigen gebruik geschapen : de oorlog. Niet in het minst aangeslagen, toonden mensen die elkaar anders naar het leven stonden, zich nu een in vreug de en haat. Haat jegens de Duitser, haat jegens de mof die ze snel een kopje kleiner zouden maken.

Oorlog! Twintig miljoen mensen zetten in één week alles stop om andere mensen te gaan doden. Tegen de één zeiden ze : de revanche ! Op naar Berlijn ! Tegen de ander : nach Paris ! En iedereen ging op weg, zeker van de aanstaande roem en een korte vakantie. In één week tijd gingen de Duitsers, Oostenrijkers, Engelsen, Belgen, Russen, Italianen, Turken en Fransen allemaal op weg.

OBILISATION GENERALE
Mensen zijn schapen. Dat maakt legers en oorlogen mogelijk. Ze sterven als slachtoffer van hun stompzinnige volgzaamheid.*

* Gabriel Chevalier in 'De Angst'

In plaat 3 tenslotte draait het nu helemaal om het eerste oorlogsslachtoffer : gelyncht door de redeloze massa ligt hij centraal onderaan de pagina.
De strook waarin het hoofdpersonage ineenstort bij zijn Louise wordt geschrapt. Ze komt niet meer voor in de definitieve versie. De drie platen hebben immers een andere functie gekregen, die niet langer de ellende van het hoofdpersonage illustreren.
Temidden van de miserie aan het front toont deze flashback nu de dwaasheid en de kuddegeest van de mens aan die aan dit alles ten grondslag ligt.

De 'Polar'

Léo Malet, het Franse broertje van de Belg G. Simenon, werd beroemd met detective-verhalen met in de hoofdrol Nestor Burma, détective de choc, de man die het mysterie K.O. slaat. Malet is uitgesproken anti-beeldverhaal tot de dag dat bij uitgeverij Casterman in de Rue Bonaparte zijn oog valt op enkele stripalbums in de etalage. *« En ik die nog nooit een stripalbum had gekocht, schafte mij onmiddellijk met enig rood op de kaken, de fantastische avonturen van Isabelle Avondrood aan. De sterke, charmante tekeningen, de nostalgische poëzie die sprak uit de decors, waarvan het realistische karakter paradoxaal genoeg de onaardse sfeer accentueerde, de algehele atmosfeer, al deze dingen overtuigden me ervan dat Tardi een tekenaar naar mijn hart was en dat hij een fantastische illustrator zou zijn als het eens zover kwam. »*
De ontmoeting kwam er en het klikte meteen tussen beide heren. *Sluiers over de Pont de Tolbiac* (1982) is de eerste stripvrucht naar Malets boek uit 1956. Het behoort tot de – onvoltooide- reeks 'Nieuwe Parijse Mysteries'. Een reeks die werd opgevat als een systematische verkenning van de verschillende stadskwartieren, in dit verhaal het 13de arrondissement. Rondlopen is schijnbaar de enige activiteit van Nestor Burma in zijn speurtocht naar de moordenaar van een oud-anarchist. Hij doorkruist het ganse arrondissement. Een ideaal uitgangspunt voor sfeermaker Tardi die in prachtige prenten met grijze dominerende kleuren de troosteloze, maar evenzeer magische straatbeelden schildert. Het miezerige grijs is de kleur van as en mist, de tegenpool van uitbundigheid en betovering. Als overgang tussen de antagonisten zwart en wit verdoezelt het de tegenstellingen.
Tegen die achtergrond van banlieu-decors, van silhouetten van blinde gebouwen met kleine venstertjes waarachter je een hoop ellende en treurige levens kunt voorstellen, plaatst Tardi strakke figuren. Deze mooie filmische tekenstijl zet hij zes jaar later verder in de stripadaptatie van Malets debuutroman *120, Rue de la Gare*. Een oorlogsverhaal dat begint in een krijgsgevangenenkamp in Oost Pommeren en eindigt in bezet Parijs. Dat Tardi zijn techniek altijd aanpast aan het beoogde doel, blijkt uit zijn bewuste optie voor zwart-wit. *« Oorlogsverhalen lenen zich niet tot kleuren want er zijn weinig kleurdocumenten over de oorlog. Als het in kleuren is, kan ik me veroorloven enige onduidelijkheid in de tekeningen te hebben, dat kan je rechtzetten met de kleuren. Ik kan een op de voorgrond staande figuur of voorwerp beklemtonen door de kleur. In zwart-wit niet. De tekening moet leesbaarder zijn. Het is moeilijker omdat het een soberheid, een strengheid vraagt, men meer moet nadenken wat men naar voren wil halen. Het vermijdt een vorm van esthetiek. »*
Rechtstreeks in kleur werken doet Tardi voor het eerst in *Een kater vol lood* (1990). Een werkwijze die hij ook toepast in *Dodelijke spelletjes* (1993), een stripbewerking naar een roman van Geo-Charles Veran. Het is een naturalistisch, melodramatisch verhaal over vier straatjongens die in de criminaliteit terechtkomen met de dood als bevrijdende vriend. Deze tranenontrukker speelt zich af tegen de achtergrond van de jaren vijftig in het niemandsland tussen stad en platteland ; *« een ondefinieerbaar gebied waarvan een speciale droeve bekoring uitgaat. »*

De verloedering

Tardi bewerkte nog verscheidene andere thrillers van verschillende scenaristen, die allen zonder meer de moeite waard lonen. *De laatste der laatsten* (1997) i.s.m. Didier Daeninckx was gelukkig geen afscheidstitel van het genre. Na nog eens zijn stokpaardje (WO I) te hebben bestegen in het kleinood *Soldaat Varlot* (1999), verrast de grootmeester in januari 2000 met een schitterende fin-de-siècle-polar : La *Débauche (De verloedering)*. Het verhaal gaat in grote trekken over een

Juni 1940. De grote afgang van het Franse leger ! Nestor BURMA wordt gemobiliseerd en meteen VERSLAGEN en dan ... stalag XB !
Wat doet Madeleine MORLAIN, de beroemde filmster, nu in dit duistere verhaal ?
November 1941 sterft er 'n krijgsgevangene in de armen van een detective...
120 RUE DE LA GARE ...
LEO MALET
TARDI
120 RUE DE LA GARE ...
December 1941, gare de LYON-PERRACHE.
Tussen het kamp en het PARIJS van de collaboratie, via de droeve nevels van Lyon, niet-bezet gebied, beheerst Nestor BURMA maar één adres...
120, RUE DE LA GARE
Nestor BURMA, de man die het mysterie K.O. slaat ...
Nestor BURMA, dynamisch detective... Lost hij 't raadsel op ?... JA !

machtig industrieel, die onherkenbaar vermomd een mimeperformance geeft als ontredderde werkloze in een apenkooi van de zoo in de Jardin des Plantes. Omgeven door afval en rotzooi ligt er kwasi onopvallend een kleurig blikje 'Katy Dog' (het product van zijn bedrijf) te fonkelen in functie van verborgen verleider. De truc werkt. Le tout Paris komt en masse naar de marginale attractie kijken. De verzamelde media wedijvert in het verspreiden van pseudo-filosofische bespiegelingen rond het fenomeen. De verkoopcijfers van Katy Dog gaan fors de hoogte in. Wie niet is opgezet met de zielige facade van de onbekende werkloze is Lili, de nuchtere veearts en verantwoordelijke van de dierentuin. Op een avond leest ze de schijnbaar onbewogen oplichter de levieten. Dat zadelt haar de volgende dag op met een immens schuldgevoel én de volkswoede want blijkbaar ten gevolge van haar ongezouten mening heeft de zonderling zich verhangen. De jonge, pretentieuze inspecteur Justin wordt door zijn constant mopperende, sigarenrokende bazin op de onwelriekende zaak gezet. Van dan af begint een burlesk-cynische vaudeville met nog drie andere, pertinent aanwezige, karikaturale personages op de bitterzoete pagina's. Eerst en vooral de gehaaide, rijke weduwe van het slachtoffer in wiens duistere netten en vooral slaapkamer de corrupte Justin gewillig verstrikt raakt. Tweede is een typische Tardi-daguerrotype : de in koloniaal tropenpak, inclusief helm geklede no nonsense kapitein, assistent-engelbewaarder van Lili en daarbuiten te vinden met zijn neus in *Les Misérables.* Derde en belangrijker dan je zou verwachten, is de berooide schilder Hélas, wiens tableaux de gasthand verraden van Loustal (als wederdienst werkte Tardi als gasttekenaar mee aan het laatste album van Loustal en Charyn). Al deze personages zijn door de spreekwoordelijke *ironie du sort* willens nillens met elkaar verbonden. De plot ga ik lekker niet verklappen. *De verloedering* is in de eerste plaats de geestesvrucht van de Franse romancier Daniel Pennac. Die kwam op het idee een boek te schrijven over het gebrek aan etisch normbesef in bepaalde werkgeverskringen, dit na een rechtszaak omtrent het gedwongen

ontslag van zijn echtgenote. Hij was bijzonder gedegouteerd over het feit dat het patronaat onaantastbaar mensen ontsloeg en met het oog op de te verwachten rechterlijk opgelegde schadevergoeding, schaamteloos beroep deed op een hiervoor opgerichte zwarte kas.Door enkele vroegere cinematografische ervaringen kende Pennac de kracht van het beeld. De directe taal van een visuele voorstelling zou een lezer onmiddellijk aanspreken en belangrijke details zouden minder over het oog gezien worden dan in een traditionele roman. Bijgevolg opteerde hij voor een stripscenario. De keuze van de tekenaar was vlug gemaakt. Vriend des huizes en gelijkgestemde ziel Tardi had vroeger reeds Pennacs jeugdverhaal *Le Sens de la Houppelande* geïllustreerd en tekende sindsdien meerdere covers voor diens essays in Folio. Tardi zag wel graten in het thema werkloosheid en aanvaarde het co-auteurschap. Enig bezwaar was misschien dat het verhaal zich situeerde in het heden. Het is een strippubliek geheim dat Tardi walgt van hedendaagse architectuur en steriele vormgeving van moderne vervoermiddelen. Na *De verloedering* moet hij, om zijn geloofwaardigheid te bewaren, hier best niet meer over zeuren. Kijk maar naar het oogstelende plaatje van Beaubourg, een al voor zijn oprichting fel gecontesteerd architectonisch gedrocht. Ondanks die afkeer weet hij toch maar de gebreken in zijn voordeel aan te wenden. Let op de massale beglazing in de buildings. Via de ruiten wordt het straatbeeld weerspiegeld, wat een stemmig sfeertje schept. Gelukkig is Parijs qua uitzicht een negentiende eeuwse stad, wat vooral Tardi de gelegenheid gaf om alsnog het modernisme zoveel mogelijk weg te moffelen. Dat deed hij heel sluw door als hoofdlocatie te kiezen voor de Jardin des Plantes, een wijk die hij sinds de Isabelle Avondrood-albums uit zijn hoofd kent. Ook Pennac is niet onbekend met de plaats, die het hoofddecor was in zijn jeugdboek *L'Oeil du Loup*. Beide auteurs hadden langdurige discussies over het gebruik van teksten. Pennac wou meer het beeld voor zich laten spreken, maar Tardi wees hem op het belang van tekst bij bepaalde platen met cruciale details, waaraan de lezer anders achteloos zou voorbijgaan. Het compromis mag er zijn : gevatte dialogen met cynische humor à la Sokal nemen een minimum aan plaats in, zodat er weinig van de prachtige tekeningen opgeofferd wordt aan de tekstballonnen. Het niveau dat hier bereikt wordt laat hopen op een verdere samenwerking tussen dit duo. Dit is volgens de heren niet uitgesloten, maar Pennac werkt voor het ogenblik aan een nieuwe roman. Tardi heeft in feite nog contractuele verplichtingen bij Uitgeverij Casterman voor één Nestor Burma-album. Gelet op de onduidelijke relatie met deze uitgeverij is het zeer de vraag of dit album er ooit komt. Mij blijft het om het even. «The future is (b)right with Tardi » als ik een bekend communicatiebedrijf met een sinaasappelnaam mag parafraseren!

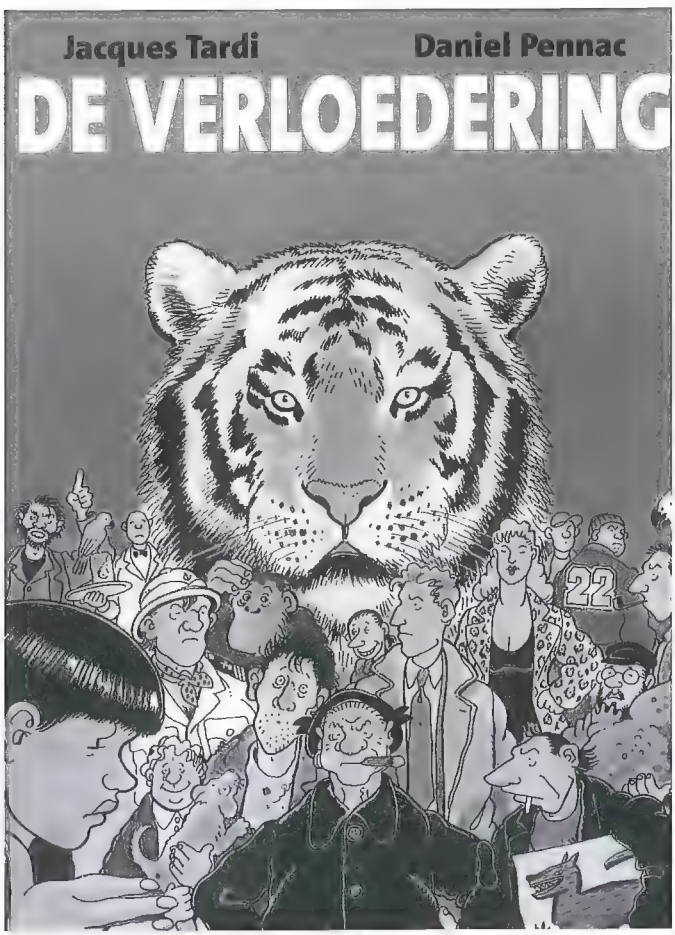

(Een eerste versie van dit artikel verscheen in Kopstukken, bijlage bij de vrijzinnige lezer)

Bibliografie

Isabelle en het monster (Casterman, 1976)
De demon van de eiffeltoren (Casterman, 1976)
De waanzinnige geleerde (Casterman, 1977)
Maanzieke mummies (Casterman, 1978)
Vaarwel Morgendauw / Het gebroken geweertje (Casterman., 1979)
Polonius (Yendor, 1979)
De ijsdemon (Panda, 1980; luxueuze heruitgave in beperkte oplage Casterman 1995)
Het gedrocht en de guillotine (Drukwerk, 1980)
Griffu (Lotus, 1981, Casterman, 1996)
Het ware verhaal van de onbekende soldaat (Drukwerk, 1981. *« Dit album zal ik nooit verloochenen. Omdat ik daar alle ideeën en thema's in gestoken heb die ik sindsdien altijd opnieuw gebruik. Heel het arsenaal was daar, wat ik achteraf ontwikkeld en geperfectioneerd heb. Het was een spontaan werk dat zo is ontstaan en het kompakste dat ik ooit heb gedaan ! »*)
Het geheim van de salamander (Casterman, 1981)
Dream is over (Casterman,1982)
Sluiers over de Pont de Tolbiac (Casterman, 1982)
Het besloten land (Casterman, 1983)
De kakkerlakkenkiller (Casterman, 1984)
De tweekoppige drenkeling (Casterman, 1985)
120, Rue de la Gare (Casterman,1988)
Reis naar het einde van de nacht (G.A. van Oorschot, 1988)
Gerommel in de Rouerge (Casterman, 1990)
Een kater vol lood (Casterman, 1990)
Loopgravenoorlog (Casterman, 1993)
Dodelijke spelletjes (Casterman, 1993)
Allemaal monsters (Casterman, 1994)
Tardi, raamvertellingen (Oog & Blik, 1996)
Oorlog op de achtbaan (Casterman, 1996)
De laatste der laatsten (Casterman, 1997)
Het geheim der diepten (Casterman, 1998)
Soldaat Varlot (Oog & Blik, 1999)
De verloedering (Oog & Blik, 2000)

Bronnen

De papieren droomfabriek (J. Malcorps&R.Tyrions, Infodok '84)
Tardi, een monografie (Thierry Groensteen, Loempia 1985)
L'encyclopédie des Bandes Dessinées (Marjorie Alessandrini e.a., Albin Michel 1986)
Rendez-vous 120, Rue dè la Gare, autopsie d'une adaption (Jean-François Douvry, Casterman 1988)
(A Suivre) nummers 15, 29, 200, 219, 239.
Wordt Vervolgd nummers 8, 23, 24, 46, 50, 60.
De Morgen van 19/03/1988 en 15/06/1997
ZozoLala nummers 20, 21, 57, 70, 71, 72.
Bzzlletin nummer 238 van 09/1996
Stripschrift nummer 10 van 26/12/1993
Stripgids nummer 33 van 13/12/1997
Trésors de la Bande Dessinée (B.D.M.) (Ed. de l'Amateur '87)
Stripkatalogus 9 (Hans Matla, Panda 1998)
Entretiens avec Numa Sadoul
Canal BD Magazine nummer 12, januari/februari 2000

De auteursstrip

Deze maand is het precies 20 jaar geleden dat Wordt vervolgd *het licht zag op de persen van Casterman in Doornik.* Wordt vervolgd *liet als eerste blad de Nederlandstalige lezer kennis maken met wat we de "auteursstrip" zijn gaan noemen. Met (A Suivre) / Wordt vervolgd bracht Casterman in feite niets nieuws, maar speelde in op een trend die in Frankrijk al tien jaar aan de gang was. Helaas zijn beide bladen ondertussen alweer ter ziele, maar de auteursstrip heeft het overleefd. Naast de nieuwe Asterix of de nieuwe Kiekeboe kijkt een bepaald lezerspubliek nu ook uit naar de nieuwe Tardi, Bilal of Moebius. Hoe is de auteursstrip ontstaan en welke historische rol speelt ze in de stripgeschiedenis? Het leek ons de moeite om een aantal dingen op een rij te zetten.*

- Jean Smits -

Vóór 1940 werden de Europese stripbladen voor het grootste deel gevuld met strips afkomstig uit Amerika. Een logisch gevolg van het feit dat de strip in Amerika ontstaan is en dat deze strips in Europa werden aangeboden aan prijzen, waarvoor we het hier zelf niet konden laten maken. Alleen Hergé, Pink, Jijé en de Fransman Alain Saint-Ogan konden degelijk werk bieden. Door de Duitse bezetting viel de aanvoer uit Amerika weg en kregen de auteurs van eigen bodem eindelijk hun kans. Na de bezetting bleven de uitgevers beroep doen op eigen auteurs en begonnen de gouden jaren van wat men "La BD Franco-Belge" noemt. Zodoende was België tot begin jaren zeventig de bakermat van het Europese beeldverhaal, dankzij de auteurs van de stripbladen *Robbedoes* en *Kuifje*.

Pilote

Het zwaartepunt verschoof daarna van Brussel naar Parijs. Deze verschuiving is in de eerste plaats te danken aan niemand minder dan René Goscinny.

Sinds hij door Troisfontaines in 1954 aan de deur werd gezet bij International Press, trachtte hij aan de bak te komen met uiteenlopende projecten, maar de grote doorbraak bleef uit (zie BSM 78). *Pilote* zou uiteindelijk het schot in de roos worden. Samen met Albert Uderzo en Jean-Michel Charlier stond Goscinny op 29 oktober 1959 aan de wieg van het legendarische Franse stripblad, waarin Asterix aan een steile opmars begon. In het begin werd *Pilote* gevuld met strips van auteurs uit de Frans-Belgische school : Hubinon, Tillieux, Mitacq, Paape, Uderzo, Charlier, enz. Later verhuisden ook Morris en Jijé naar Pilote.
Goscinny was jarenlang, samen met Charlier, hoofdredacteur van het blad en in die hoedanigheid heeft hij een heleboel

Covers van Tardi, Druillet en Giraud/Moebius

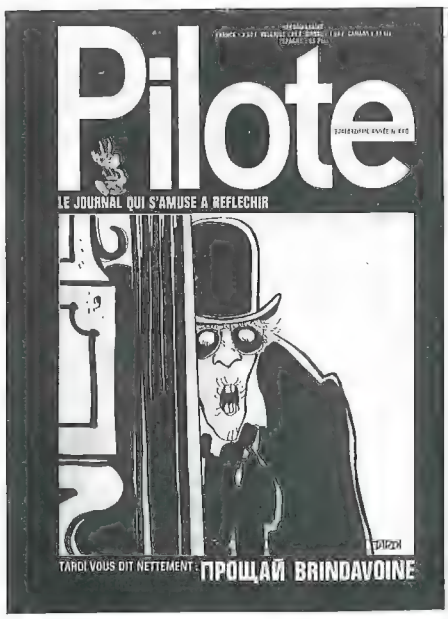

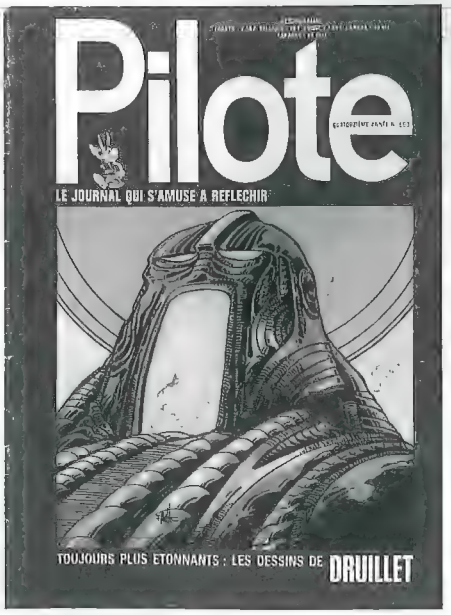

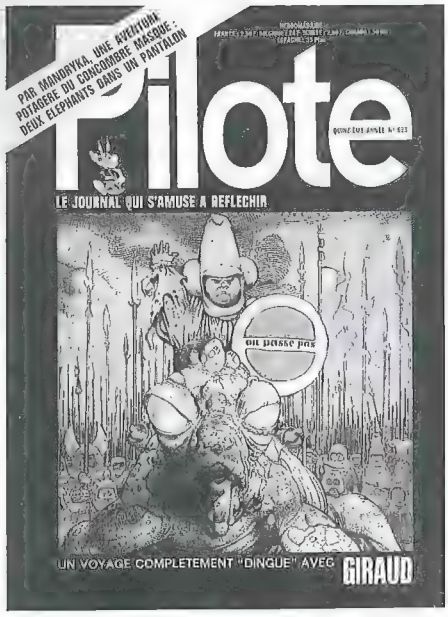
PAR MANDRYKA, UNE AVENTURE POTAGERE DU CONCOMBRE MASQUE : DEUX ELEPHANTS DANS UN PANTALON
Pilote
LE JOURNAL QUI S'AMUSE A REFLECHIR
on passe pas
UN VOYAGE COMPLETEMENT "DINGUE" AVEC GIRAUD

debutanten de kans van hun leven gegeven. Dat Goscinny een goed oog had voor talent, blijkt uit het feit dat heel wat van deze auteurs later grote namen zijn geworden : Jean Giraud (Moebius), Jacques Tardi, Marcel Gotlib, Claire Bretecher, Enki Bilal, Reiser, Philip Druillet enzovoort.
Pilote was zonder meer een mijlpaal en een invloedrijk blad. De Nederlandse *Pep* is bijvoorbeeld een afspiegeling van Pilote. Naast Belgisch werk zoals *Kuifje* en *Michel Vaillant*, werden vooral Pilote-strips als *Asterix, Roodbaard, Ravian* en *Blueberry* overgenomen. Dit maakte van Pep in de jaren zestig het meest moderne Nederlandse striptijdschrift.

Parijs, mei '68

In de nasleep van de studentenrevolte van '68 spuwt iedereen die bij de tijd wil zijn, alles uit wat ruikt naar establishment en traditie. Een nieuwe generatie is het gezeur over de oorlog en de oude waarden moe en de nodige taboes worden doorbroken. Dit heeft ook zijn effect op de jonge auteurs bij Pilote. Op één van de redactievergaderingen wordt Goscinny door de jonge garde een te groot *paternalisme* verweten. Hij voert inderdaad een verstandig, traditioneel beleid, waarin geen ruimte is voor experimenten zoals die in de jaren zestig samen met muziek en undergroundcultuur overgewaaid komen uit de States.

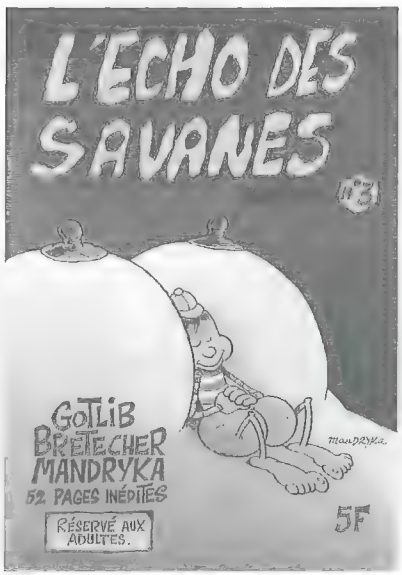

De generatiekloof is een feit : Goscinny zal deze in zijn ogen onterechte beschuldiging nooit te boven komen, te meer daar ze kwam van de auteurs die hun carrière aan hem te danken hebben. Dit voorval blijft niet zonder gevolgen en in de periode 1971-1972 begint Pilote te zwalpen. Een aantal auteurs verlangen naar complete vrijheid en richten eigen bladen op waarin ze zonder censuur volledig hun ding kunnen doen. De eersten die vertrekken zijn Mandryka, Gotlib en Claire Bretécher. Zij richten in mei 1972 *l'Echo des savanes* op. Het blad is humoristisch-satririsch van inslag en kent God noch gebod. Scatologie, blasfemie, pornografie, het is alsof elk taboe moet doorbroken worden.

Métal Hurlant

Begin 1975 starten ook Druillet en Moebius met een eigen blad, *Métal Hurlant*, en dopen de kersverse uitgeverij *Les Humanoïdes Associés.* Ze hadden daarvoor al sporadisch in *l'Echo des savanes* gepubliceerd maar voelden zich niet echt thuis in een humoristisch tijdschrift. Science-fiction is hun ding. *Métal Hurlant* brengt in zijn eerste nummers dan ook uitsluitend SF.

Uiterst links : typische cover van l'Echo des Savannes, *door Mandryka. In latere jaargangen worden gewoon foto's van naakte dames op de cover gezet. Hiernaast,: Gotlibs* Fluïde Glacial, *Editions Audie.*

Ook Tardi en Bilal zijn van de partij bij Métal Hurlant. In mei 1975 verlaat Gotlib *l'Echo des Savanes* en begint een eigen humoristisch blad, *Fluide Glacial.* Franquin publiceert hierin zijn *Zwartkijken.*
Deze drie bladen worden op hun beurt broeihaarden voor nieuw talent : Chaland, Serge Clercq, Andreas, Nicollet, Goossens, Binet, Ted Benoit, Schuiten, ...

Fanzines

Maar niet alleen mei '68 ligt aan de basis van het feit dat de stripauteurs zichzelf meer en meer au serieux zijn gaan nemen. Bladen als *Hara Kiri* (september 1960), *Charlie mensuel* (februari 1969) en de uitgever Eric Losfeld (van o.a. Barbarella) hadden al gesloten deuren geopend.

Twee covers van Moebius en één van Tardi : een robot die de Kuifjesraket verorbert...

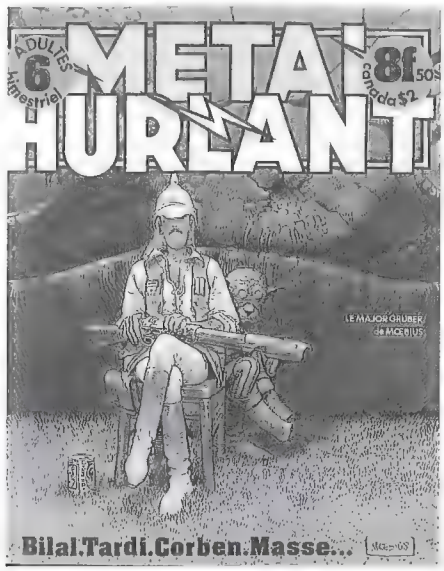

Ongeveer in dezelfde periode beginnen geïnteresseerde striplezers verenigingen op te richten en diepgaande en lovende artikels te publiceren. De eerste fanzines verschijnen, de eerste stripspeciaalzaken openen hun deuren. Het stripverhaal wordt ook door de lezers meer en meer au serieux genomen. De grote doorbraak naar de intelligentsia is echter opnieuw te danken aan Goscinny, met zijn "traditionele" Asterix. O tempora, o mores!

Het fandom ligt aan de wieg van uitgeverijen als Futuropolis, Magic Strip en Glénat. Naast herdrukken van oude stripmeesterwerken bieden deze uitgevers de nieuwe garde extra mogelijkheden. Zo publiceert Futuropolis Tardi's meesterwerk *Het ware verhaal van de onbekende soldaat.* Tardi legt hier de basis van gans zijn oeuvre. Ook nieuw talent krijgt een kans. Denken we maar aan Bourgeon, Yslaire of Juillard, die de weg naar de auteursstrip gevonden hebben in het maandblad *Circus* bij Glénat.

(A Suivre)

Zoals het meestal gaat, werd de revolutie ook hier gerecupereerd door het (uitgevers-) apparaat. De Small Press van de jaren zeventig zou niet small blijven. Het succes van deze nieuwe maandbladen en het nieuwe stripverhaal brengt uitgeverij Casterman op het idee om ook met een stripmaandblad voor de volwassen lezer te beginnen.

Het eerste nummer van *(A Suivre)* verschijnt in februari 1978. Het blad begint met ondertussen gevestigde waarden als Tardi, Pratt, De La Fuente, Auclair en Forest. Manara en Comes zijn op dat moment minder bekend, maar blijken achteraf een goede keuze. Voor Belgische uitgever Casterman is het logisch een Nederlandstalige versie van zijn tijdschrift op de markt te brengen : het eerste nummer van *Wordt vervolgd* verschijnt in oktober 1980.

Het was weliswaar niet het eerste Nederlandstalige blad met moderne Franse strips. Werk uit Métal Hurlant was eerder te vinden in het Nederlandse blad *Gummi* (verscheen van 1977 tot 1979). Nog in Nederland verschijnt in 1982/1983 *Zwaar Metaal*, met strips van Moebius, dat het slechts vier nummers uithoudt. Ook stukken *Fluide Glacial* verschijnen in het Nederlands, in *Rhaa lovely* (18 nummers van 1982 tot 1984). *Wordt vervolgd* blijft 97 nummers lang overeind, maar in 1989 is het afgelopen. We kunnen alleen concluderen dat de nieuwe auteursstrip wel gewaardeerd wordt door een harde kern maar dat er geen echte massale belangstelling bestaat op de Nederlandstalige markt. Misschien is dat verklaarbaar omdat de lezers hier de evolutie van de Franse bladen vanaf de jaren zestig niet meegemaakt hebben en grootge-bracht zijn met *Robbedoes* en *Kuifje.* Dupuis en Lombard staan zeer huiverig tegenover het experiment en laten pas aan het begin van de jaren tachtig al eens een voorzichtige blote borst toe.

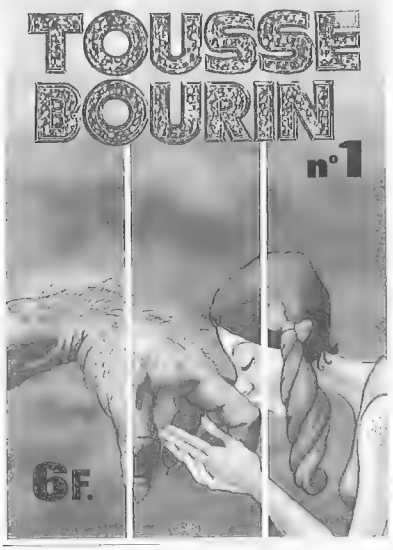

Rechts : Door de bijzondere sfeer begin jaren '70 waagden ook andere tekenaars hun kans met eigen bladen, zoals Tousse Bourin, (cover van Cabanes) Mormoil, ... Deze bladen verdwenen echter even vlug van de markt als ze gekomen waren.

***Tardi's meesterwerk,* Het ware verhaal van de onbekende soldaat**

Zo liep ik, na zoveel jaren te hebben doorgebracht in grauwheid en triestheid, weer rond in gangen vol vals marmer, en was ik weer te midden van de obscene beelden van dit bespottelijke bordeel...

Na de revolutie

Heel deze (r)evolutie heeft ervoor gezorgd dat men is gaan beseffen dat er tussen de bergen strips die verschijnen ook kunst schuilgaat en dat er een publiek is voor verzorgde smaakvolle bibliofiele uitgaven van nieuw en oud werk.

Jacques Glénat, vandaag één van de grootste fortuinen van Frankrijk, startte zijn uitgeversimperium met Schtroumpf, een slordig geniet fanzine... (hier met een tekening door Hergé).
Maar ja, dat was in de jaren zeventig...
in den goeden ouden tijd!

De meeste auteurs zijn ook niet meer levenslang trouw aan dezelfde uitgever. Sinds het einde van de jaren tachtig is er een groot verloop ontstaan van auteurs die hun traditionele uitgever verlaten hebben voor een concurrent of zelfs een eigen uitgeverij begonnen zijn. Voor sommige auteurs zijn de uitgeverijen vragende partij geworden. De auteurs durven dan ook kwalitatieve eisen te stellen op het vlak van publicatie van hun werk. Na Casterman hebben ook de andere traditionele Belgische uitgevers Dupuis en Lombard zich bij de nieuwe trend aangesloten.

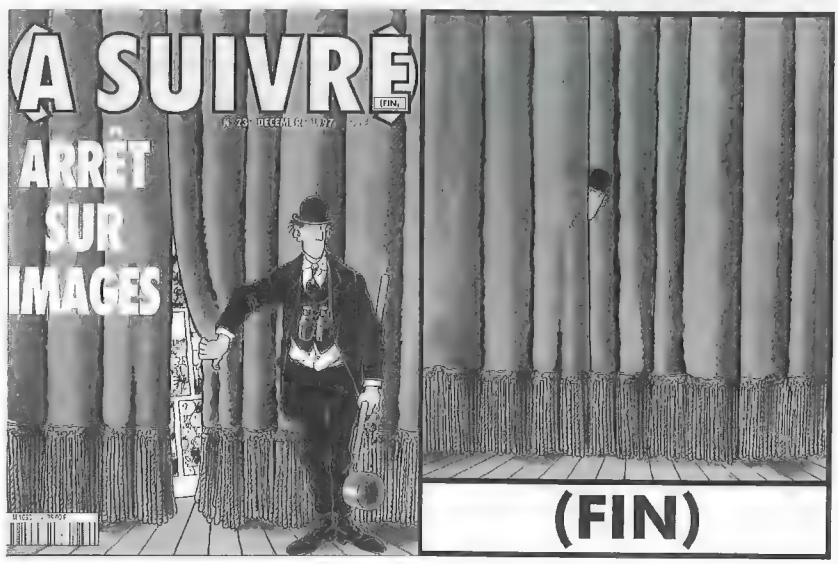

Voor- en achterkant van het laatste nummer van (A Suivre). Als er een eerste of laatste nummer moet verzorgd worden, is Tardi altijd van de partij. Zijn aanwezigheid lijkt wel de rode draad die doorheen de opkomst en ondergang van de moderne striptijdschriften loopt.

In hun catalogus werd ruimte gecreëerd voor one-shots met reeksen als Vrije Vlucht, Vrolijke Vlucht en Collectie Getekend. Vaak is het wedijveren om de nieuwste strip van een auteur die goed in de markt ligt, zodat het werk van bijvoorbeeld een Hermann of een Yann nu eens bij de ene, dan weer bij de andere uitgever verschijnt.

Het einde van de maandbladen

Ondertussen zijn de maandbladen uit de jaren zeventig grotendeels van de markt. Maar de uitgeverijen zijn blijven bestaan. Glénat, Les Humanoides Associées, Les éditions Audie zijn ondertussen gevestigde namen geworden, die hun mannetje staan naast een Dargaud, Dupuis, Casterman of Lombard. Hun strips verschijnen nu meestal zonder voorpublicatie rechtstreeks in album. Een recentere uitgeverij zoals Delcourt heeft nooit een tijdschrift gehad, auteurs zoals Turf, Wendling of Robin debuteerden daar rechtstreeks in album. Wie dus denkt dat het stripverhaal hiermee aan het einde van zijn ontwikkeling gekomen is, heeft het fout. De Small press blijft bestaan en ook nu nog groeien hieruit belangrijke uitgeverijen en dienen er zich nieuwe auteurs aan. Een uitgeverij als *L'Association*, in 1990 opgericht door een aantal jonge stripauteurs, is duidelijk een blijver met auteurs als David B., Sfar en Trondheim.

De auteursstrip werd dus niet geboren in 1978 of 1980 met *(A Suivre) / Wordt vervolgd* en stierf evenmin uit toen deze bladen ophielden te bestaan. Opkomst en ondergang van tijdschriften lijkt een constante in de ontwikkeling van het beeldverhaal, die nu meer dan honderd jaar aan de gang is en voorlopig nog wel een tijdje zal doorgaan, hopen wij.

Covers van Tardi, Schuiten en Manara

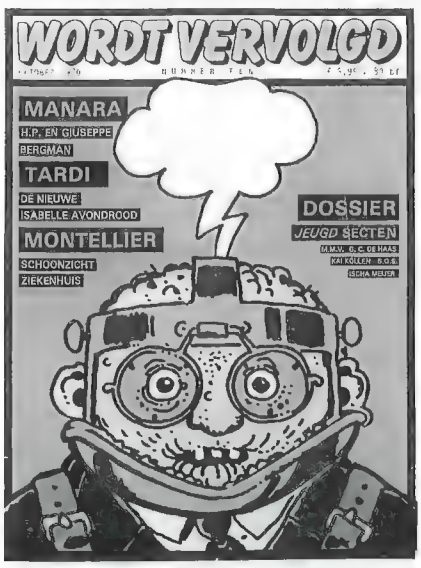

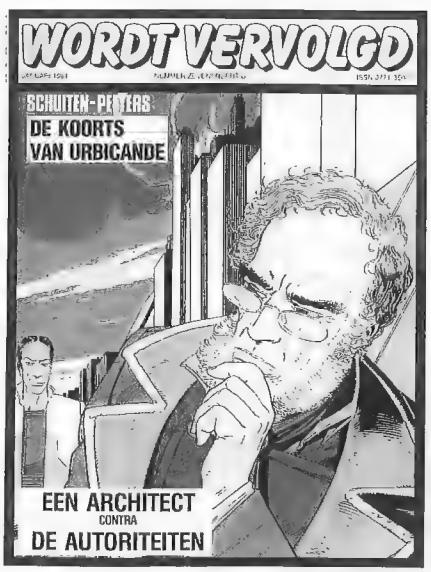

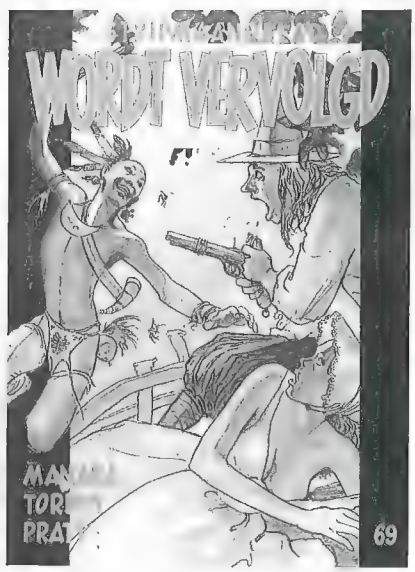

advertenties

STRIPWINKEL

BEO

HOPLAND 15 2000 ANTWERPEN
TEL: 03/233.25.36 FAX: 03/231.29.78
OPEN DI-ZA 10-18.30 U. ZO 10-14 U.

Het Besloten Land
trading cards
verzamel ze!

Strips · Comics · Cool Media ·
Parijsstraat 16 · LEUVEN · 016/22.58.40

TISTJEN DOP
strips en games

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29
Open : woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

http://www.tistjendop.be e-mail: info@tistjendop.be

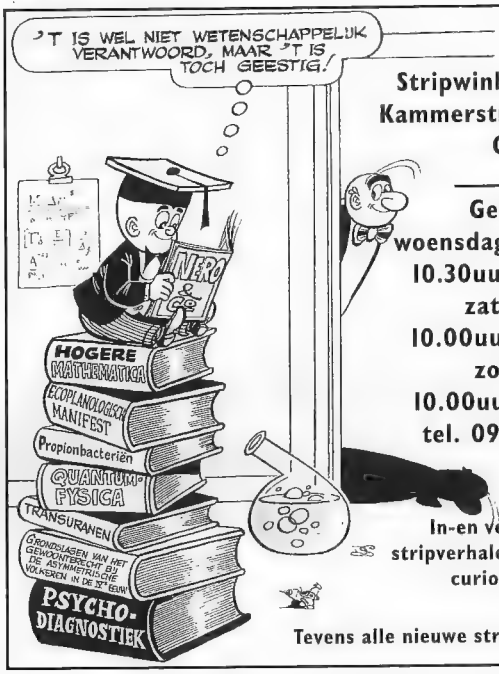

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude stripverhalen, zeefdrukken, curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

STRIPFESTIVAL
MIDDELKERKE
15/07 - 6/08
Gouden Potlood
28 juli Casino

Standbeeld Lucky Luke

Nero Club 0477/20.56.73

Antiek stripmarkten
15/07 - 29/07 - 12/08

150 tekenaars

Paasstripbeurs 22-23-24 april
+ speciale SUSKE en WISKE

KLUIFJE

Een bezoek aan het atelier van Leblon-Delienne

Eind april was er een opendeurdag bij Leblon-Delienne, gereserveerd voor leden van hun Club Passion. Omdat Neufchatel-en-Brai niet zo enorm veraf is (in Normandie, een 200km ten zuiden van Kortrijk) en ik als verzamelaar wilde zien hoe de beeldjes gemaakt worden, leek het een leuke daguitstap. Het gebouw valt op tussen alle rechthoekige, saaie fabrieken op het industrieterrein, het is meer speels. Vergelijk het met een loods met op kop een torentje, opgetrokken in hout en metaal. Een fabriek kan je het moeilijk noemen, daarvoor is het iets te kleinschalig en te schattig.

- Aeneas Verhé -

We werden hartelijk welkom geheten door Marie Leblon en Eric Delienne persoonlijk. Ze namen de tijd om met iedereen een gesprekje te houden. Onmiddellijk werd duidelijk dat dit mensen zijn die gepassioneerd zijn door wat ze doen. De rondleiding begon in Marie Leblons kamer. Daar leeft ze zich in in de personages die ze gaat uitbeelden. Dit proces is belangrijk aangezien de beeldjes niet zomaar een scène uit een strip voorstellen, maar al op het eerste zicht alles moeten uitdrukken waar het personage voor staat. Vaak wordt gewerkt op basis van ontwerpen die samen met de tekenaar in kwestie gemaakt werden, daarvan getuigden enkele schetsen op een serviette uit een restaurant. Eenmaal een goede houding gevonden, maakt Marie in plasticine een prototype. Hierbij wordt reeds rekening gehouden met mogelijke problemen bij fabricage en afwerking. Zo zagen we een beeldje van een mannetje op een krokodillebek. Het mannetje, snuit en onderkaak van de krokodil en de tanden zijn afzonderlijke stukken. Dit omdat het anders te moeilijk is om binnen in de bek te schilderen. Nadien worden alle stukken in elkaar gezet en tot een naadloos geheel bijgewerkt. Het model wordt in de kleinste details afgewerkt. Marie hecht veel belang aan het emotionele aspect. Zo baseerde ze zich op haar eigen dochtertje voor het maken van een bepaald model, dat was dan ook gemaakt 'met alle liefde die een moeder voor haar kind heeft'. Van het originele ontwerp wordt één model gemaakt en roze geschilderd. Dit wordt apart gehouden als originele referentie. Voor het uitwerken van de prototypes zijn twee personen verantwoordelijk. Zij waren tijdens het bezoek bezig met Blake en Mortimer-modellen. Eenmaal het eerste prototype klaar is, wordt er een 'blauw' prototype van gemaakt. Dat dient als basis om de mallen te maken voor de produktie. Om een mal te maken wordt eerst een houten kist uit twee stukken gemaakt, die ongeveer de vorm heeft van het model. Afhankelijk van de oplage wordt daaruit één of meerdere modellen gemaakt.

Dit doet men door silicone tussen het blauw prototype en de kist te gieten. Tip voor de knutselaars : het is dezelfde silicone als in doe-het-zelf zaken wordt verkocht voor afdichting tegen vocht e.d. De silicone is aan slijtage onderhevig, en zet zo een rem op het aantal beeldjes dat men uit één mal kan maken en het produktietempo. Slijtage is ook de reden waarom oude reeksen niet herhaald worden : de kost om een nieuwe mal te maken is te hoog. De beeldjes zelf worden gemaakt door de mal vol te gieten met plastic. Het geheel wordt dan 20 minuten op 120 graden gekookt, om alle aanwezige zuurstof weg te halen. Na een uur afkoelen is het al klaar om uit de mal gehaald te worden. Deze zijn nog warm en worden op een zachte ondergrond gelegd, zodat ze verder kunnen afkoelen (en hard worden) zonder te vervormen. Bij het uit de mal halen dient, men op te letten om geen uitstekende delen af te breken. Daarom worden veel modellen in stukken gemaakt, armpjes en hoofden worden er meestal achteraf op gelijmd. Bepaalde modellen zijn hol, zoals het hoofd van de grote Tweety. Deze worden in een speciale machine gemaakt die de mal continu ronddraait, zodat de plastic gelijkmatig verdeeld wordt.

De afwerking

Voila, het beeldje is geboren. Is dat alles, zal je vragen ? Nee hoor, het heeft nog een lange weg af te leggen vooraleer het verkocht kan worden. Alle stukken worden gecontroleerd en naden bijgevijld. Elk stuk moet identiek worden aan het originele model. Er mag geen groefje of bultje te veel of te weinig aan zijn. Zes vrouwen zijn continu bezig met alle stukken bij te vijlen. Gemiddeld is men 20 minuten aan het vijlen aan een beeldje, maar bij sommige modellen kan dit oplopen tot 50 minuten! Als de stukken klaar zijn, worden ze gegraveerd met het LD-logo en hun nummer. Dan zijn ze klaar om beschilderd te worden. Eerst zijn er drie spuitkabines. Hier worden grote oppervlakten gedaan en dingen die geairbrusht moeten worden, zoals een blos op de wangen of kleuren in het haar. Daarna is het handwerk. Eveneens drie personen zijn continu in de weer met fijne penseeltjes om alles af te werken. Hier gebeurt ook de finale montage. Nu is het beeldje af en klaar om verpakt te worden. En als je dacht dat ganse dagen beeldjes vijlen een saaie job was, wat dan van kartonnen dozen in elkaar vouwen en certificaten in boekjes steken ?

Nieuwe beeldjes

Natuurlijk vertel ik nog wat over nieuwe beeldjes... om in de traditie te blijven van alle Kuifje-info die dit jaar al in dit magazine stond.

Bij L-D is men ook volop bezig met nieuwe Kuifjebeeldjes te maken. Zo was men bezig aan een prototype van Janssen en Janssen met uitvoerige haargroei. Een zittende Haddock, Haddock en Kuifje in de ruimte, een borstbeeld van Kuifje met Bobby in zijn armen en een Kuifje van meer dan een meter hoog waren al in produktie.

Verder had men de tweede spelende kat van Guust af (de eerste is nu te koop) en is een derde gepland.

Van Colombe (Duifje Vleugelslag) van Dany komt er zelfs een strip-tease in trilogie: het eerste beeldje had een blauw jurkje aan, het tweede lingerie, en het derde beeldje zal enkel een string aanhebben. Omdat de vraag zo groot is (er worden maar 500 exemplaren gemaakt) zal het derde beeldje enkel naar de winkels gebracht worden als alle 500 exemplaren geproduceerd zijn. Indien je interesse hebt in een Colombe met blote borsten, ga dan nu naar een verkooppunt om er reeds een te laten bestellen! De twee vorige modellen zijn nooit tot in Belgie geraakt, omdat ze zo snel uitverkocht waren. Men was trouwens nog volop bezig met de tweede Colombe te maken in produktie, maar alle exemplaren zijn reeds gereserveerd. Ook bijna uitverkocht zijn het nest van de Marsupilami en Asterix met handen in de zakken. Daarom is een nieuwe Asterix in de maak, deze keer in zittende houding terwijl hij aan het denken is. Te gast op de opendeurdag was ook Turk (van Robin Hood en Leonardo). Dit omdat een nieuwe scène binnenkort in produktie gaat: Leonardo met afstandsbediening, de leerling met doos in de handen waar een hamer uitkomt, de kat die het geheel vanop de nodige afstand bekijkt en de muis die (zoals altijd) met de verbanddoos aan komt zeulen..

Het bezoek was uiteindelijk zeer interessant. Nu begrijp je waarom de beeldjes niet goedkoop zijn, er kruipt een enorme tijd in om ze te maken. Het is geduldig werken om elk beeldje tot in de perfectie naar het originele model te maken. Anderzijds is de magie er nu een beetje af: de modellen die in de winkel soms zo levend lijken, zag je nu als een ongeschilderd klompje plastic..

Het borstbeeld van Duifje, zo te zien in lingerie. Erg populair...

Nieuws uit animatieland video & games

Al jaren zijn de tekenfilms van de ***Flintstones*** een begrip op televisie. Een paar jaar geleden maakten ze de overstap naar het grote witte doek met een echte bioscoopfilm. Nu is er zelfs een tweede film in de bioscoop, *The Flintstones in Viva Rock Vegas* (yabbaddabba*doei*). En vanaf augustus brengt Ubi Soft het computerspel *The Flintstones in Bedrock Bowling* op de markt. In dit spel wil Fred samen met zijn vriend en buurman Barney gaan bowlen. Maar dan komt de baas van Fred met een slechte mededeling : Fred moet overwerken. Gazoo, Fred's buitenaardse vriendje, heeft een oplossing. Gazoo verandert de hele stad in twaalf gigantische bowlingbanen, zodat Fred en Barney kunnen oefenen terwijl ze aan het werk zijn. Gazoo verandert bovendien de bowlingballen in bowlingschotels zodat Fred en Barney over de bowlingbaan kunnen vliegen. In dit spel kan je zo ook nog met de personages Bamm-Bamm, Pebbles of Dino spelen. Je kunt kegels omver werpen en onderweg allerlei voorwerpen oprapen. Vind je in de velden iedere keer de drie vogels, dan kwalificeer je je voor de verborgen bonusronden. Al met al een leuk en goed verzorgd 3-D spel dat je op drie niveaus kan spelen (makkelijk, gemiddeld, moeilijk) met leuke achtergronden. Alleen wel erg makkelijk waardoor het alleen voor de kleintjes spannend zal zijn. Wel ontbrak de bekende tekenfilmintro aan dit spel.

***

Op 23 augustus verscheen de 16e Disney Classic, ***Doornroosje*** opnieuw op video. De première van deze tekenfilm was in 1959, gebaseerd op Charles Perrault's beroemde sprookje uit zeventiende eeuw. Frank Thomas, Ollie Johnston, Wolfgang Reitherman en vele anderen maakten er een betoverende tekenfilm van. George Bruns werd aangetrokken om Tchaikovsky's balletmuziek te bewerken voor de animatiefilm.

In het koninkrijk van Koning Stefan wordt feest gevierd. Er is een klein prinsesje geboren, Aurora. Uit het hele land zijn gasten naar het kasteel gekomen om de jonge prinses te bewonderen en geschenken te geven. Dan duikt plots de duivelse tovenares Malafide op bij Aurora. Zij voorspelt dat voor de zon op haar zestiende verjaardag zal ondergaan : zij zich zal prikken aan de spoel van een spinnewiel, en sterven. Omdat de Goede Fee Mooiweertje haar geschenk, een goede spreuk, nog niet heeft uitgesproken, kan ze 'sterven' veranderen in 'een diepe slaap'. Aurora zal daaruit gewekt worden door een liefdeskus. Koning Stefan laat alle spinnewielen verbranden en de drie Goede Feeën, Flora, Fauna en Mooiweertje, nemen de baby mee naar het bos naar een houthakkershuisje. Daar zullen ze Doornroosje, zoals ze nu heet, grootbrengen. Na zestien jaar

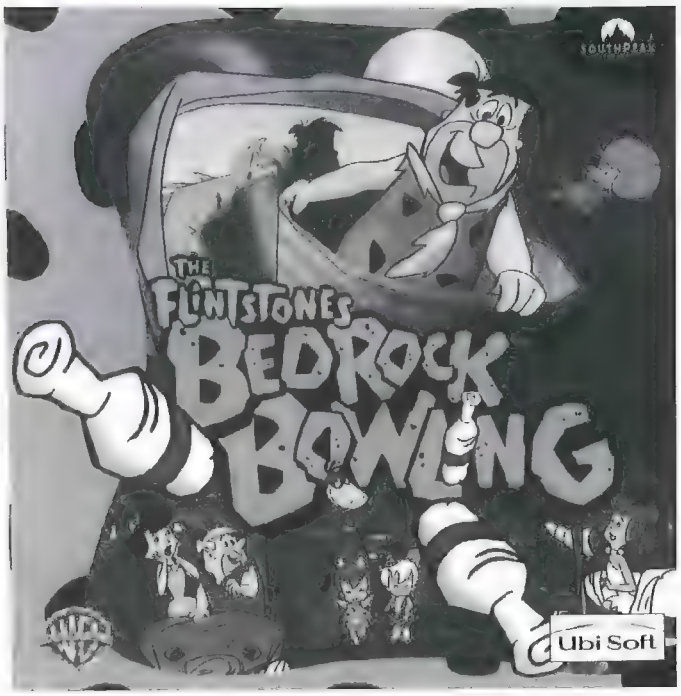

hebben de helpers van Malafide nog steeds geen spoor van Aurora gevonden. Uiteindelijk vind haar raaf haar wel. Als de Goede Feeën na zestien jaar teruggaan naar het kasteel, na Doornroosje de waarheid te hebben vertelt over wie ze nou eigenlijk is, krijgt net voor zonsondergang Malafide Doornroosje toch nog via een hypnose zover dat ze zich in een torenkamertje prikt aan een spinnewiel. Ze valt in diepe slaap neer. De Feeën besluiten het hele land in een diepe slaap te laten vallen. Zo zullen ze niet merken wat er is gebeurt. Ze moeten nu Prins Filip bevrijden uit het kasteel van Malafide. Deze verliefde prins kan de betovering verbreken.....

***

Ook is opnieuw verschenen : Disney's 33 e Classic ***Pocahontas***. Deze film speelt zich af omstreeks 1607. De Engelsen avonturiers ontdekken de Nieuwe wereld van de Powhatan indianen. Verder zullen ook weer tijdelijk verkrijgbaar zijn : *De Drie Caballeros* en *Heksen en Bezemstelen.* In de Winnie de Poeh -serie is uitgebracht de videoband *Groot Worden.*

***

Sinds 20 september brengt Disney zelf de films ook op dvd uit. Zo komt ***Tarzan*** dan als eerste uit op dvd, meteen met vele extra's, waaronder: muziekclips, het ontstaan van de muziek, de opbouw van het verhaal, verwijderde scènes, van Burroughs naar Disney, storyboard, een trivia spel, trailer Dinosaur en meer. Na deze Tarzan dvd kunnen we op 8 november *Toy Story 2* verwachten, op 18 oktober De Kleine Zeemeermin 2 in *Terugkeer naar de Zee*, op 22 november *Kruimeltje* en op 6 december *Fantasia 2000*. Binnenkort zullen ook verschijnen: *De Leeuwekoning 3, Lady en de Vagebond 2* en *De Klokkenluider van de Notre Dame 2.*

Disney Interactive heeft een overeenkomst gesloten met Ubi Soft Entertainment over de ontwikkeling, productie en distributie van verschillende avontuur-amusements-titels gebasseerd op populaire Disney figuren, waaronder **Donald Duck**. Deze zal in het najaar van 2000 avonturen gaan beleven, in 3-D, op de Game Boy Color, Play Station en Nintendo 64.

***

Ook het spel *De Robot invasie* van **Robbedoes** is nieuw voor de Game Boy Color. Het verhaal is gebaseerd op het stripboek *Malle Marilyn* en speelt zich af in het dorpje Champignac (Rommelgem dus). Robbedoes moet het opnemen tegen electrische apparaten die tot leven zijn gekomen en gigantische robotten. Het spel lijkt ook op een stripverhaal, ieder level bestaat uit een aantal pagina's die weer zijn opgebouwd uit de bekende stripplaatjes. Hierdoor lijkt het ook alsof je je in een stripboek bevindt. Er zijn tien verschillende werel-den met achttien levels en nog een aantal extra bonus levels. Een aardig spel voor de Robbedoes fans, als je geduld hebt, want soms duurt het wel erg lang voor je weer een nieuw wachtwoord krijgt.

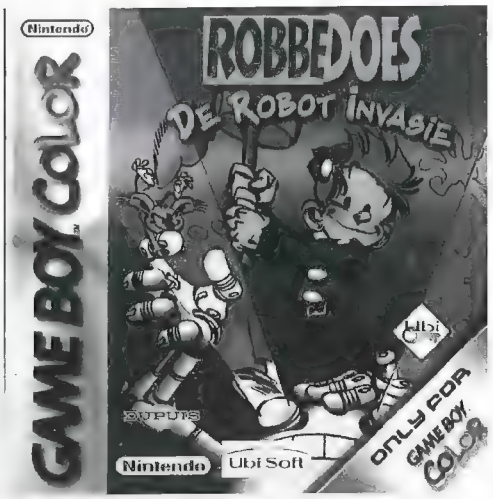

***

De Britten Nick Parker en Peter Lord hebben met de Wallace and Gromit kortfilms de animatiewereld grondig door elkaar geschud. Met plasticine ontwierpen zij een hele nieuwe wereld. Hierdoor werden ze opgemerkt door het Hollywoodse Dreamworks, dat hun Aardman Animationstudio overnam. Het resultaat van deze samenwerking is te zien in ***Chicken Run***. De film die door ouderwets handwerk tot stand kwam, is een parodie op de oorlogsfilms uit de jaren 50 en 60 (Stalag 17, The Great Escape). Op 21juni werd de film in de VS uitgebracht, en 3 weken later had hij al 3,5 miljard opgebracht, in Engeland na 2 weken 600 miljoen. Dat de film de absolute topper is in klei-animatieland bewijzen de drie oscars die ze reeds wisten binnen te graaien. Spijtig genoeg moeten wij nog op onze honger blijven tot omstreeks de kerstperiode (20/12/00). De plasticine haan Rocky zal kraaien met de stem van Mel Gibson.

***

Het was een kwestie van wikken en wegen, maar de kogel is eindelijk door de kerk. Na tien jaar lijken de **Simpsons** de stap naar het witte doek te overwegen. Matt Groening de man achter de figuurtjes verklaarde dit tijdens een Londense persconferentie. Volgens Groening komt er langzaam maar zeker sleet op de succesformule. Een halfuurtje Simpsons komt neer op maandenlang zwoegen en de werkdruk wordt veel te groot. Daarom wordt geopteerd voor een heuse film rond het dagelijkse wel en wee van Homer en zijn familie. Voor de film wordt geput uit de tv-strips. We zijn benieuwd. Diezelfde Simpsons werden door de krant *Het Volk* van 16/ 9/00 gepromoot met 6 Simpsons-stickers. Dit als reclame voor het *The Simpsons* Panini plakboek.

Joop Schreurs & Willem Gay

De spannende verhalen van 'Onkel Phil

De Robbedoes-Brabantia-folder (1954)

Niemand had ooit over dit publicitaire foldertje gehoord tot Danny Dewilde het in het tweede deel van zijn Belgische stripcatalogus opnam. Er zijn slechts enkele exemplaren van bekend. Weinig verzamelaars hebben het ooit gezien. Wij vonden het dan ook tijd om dit juweeltje van onder het stof (en uit onze kluis…) te halen

- Philippe Mouvet -

In 1954 organiseerde het margarinemerk BRABANTIA een grote wedstrijd. Op elk pakje Brabantia stonden rode of blauwe driehoekjes afgedrukt (1 rode was 2 blauwe waard). Om mee te kunnen doen had je minstens 20 rode (of 40 blauwe) driehoekjes nodig . De bedoeling was (uiteraard...) om er zoveel mogelijk bij elkaar te krijgen.

Sinds het begin jaren '50 was de « Kuifjes-bon » op allerlei huishoudartikelen verschenen. Door deze bonnen te sparen kon je schitterende Kuifje-producten bekomen. De geschenken waren dus een beloning voor je loyauteit aan de deelnemende merken. Deze formule kende heel wat bijval en werd ook een groot succes.

Twee stripreuzen heersten in die jaren over stripland België : *Kuifje* en *Robbedoes*. Brabantia dacht dus aan die andere stripreus om een punctuele actie op te zetten.

Geen getrouwheidsbonnen, enkel eenmalig gedurende een tijdje driehoekjes knippen.

Buitenkant van de folder

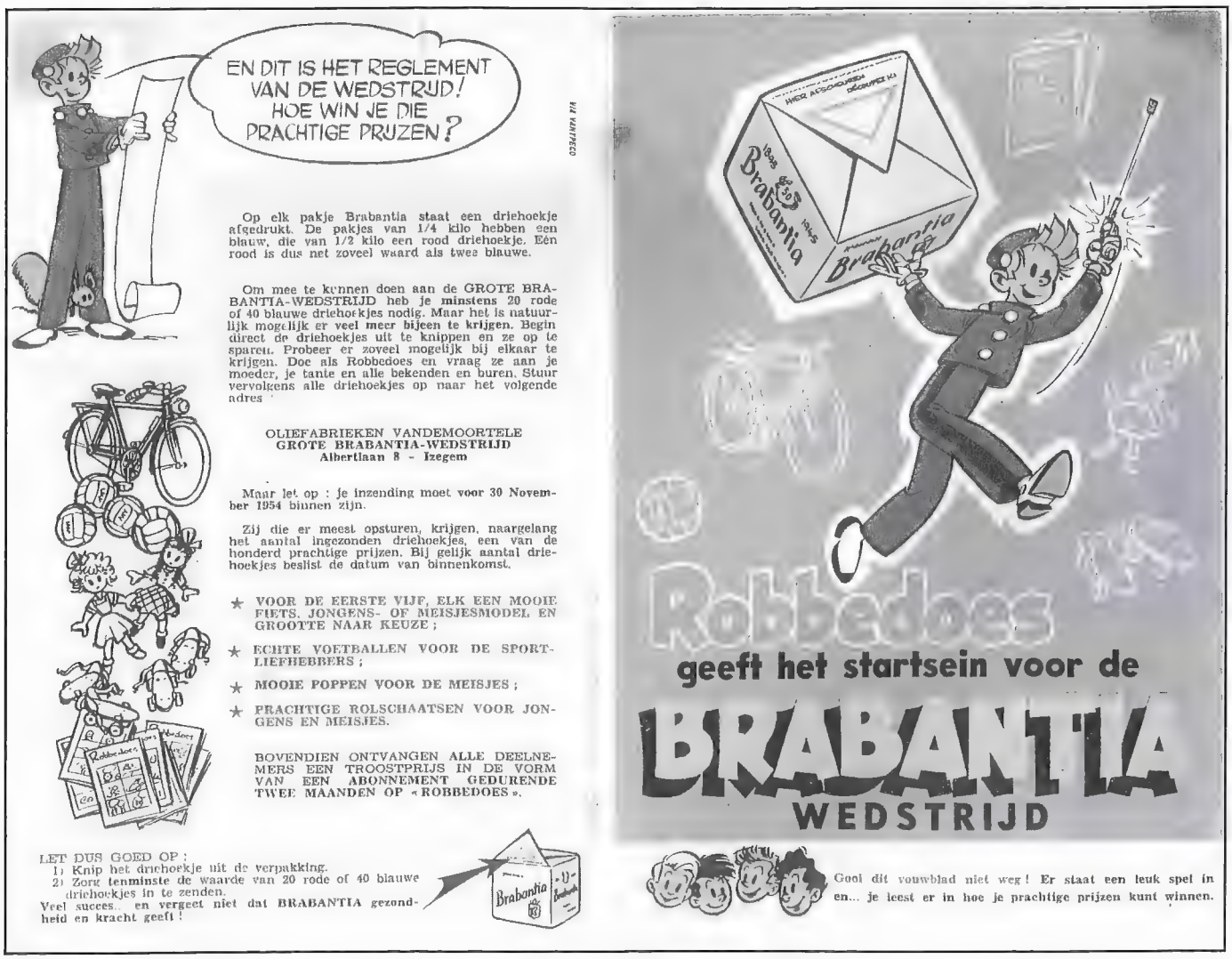
EN DIT IS HET REGLEMENT VAN DE WEDSTRIJD! HOE WIN JE DIE PRACHTIGE PRUZEN?
Op elk pakje Brabantia staat een driehoekje afgedrukt. De pakjes van 1/4 kilo hebben een blauw, die van 1/2 kilo een rood driehoekje. Eén rood is dus net zoveel waard als twee blauwe.
Om mee te kunnen doen aan de GROTE BRABANTIA-WEDSTRIJD heb je minstens 20 rode of 40 blauwe driehoekjes nodig. Maar het is natuurlijk mogelijk er veel meer bijeen te krijgen. Begin direct de driehoekjes uit te knippen en ze op te sparen. Probeer er zoveel mogelijk bij elkaar te krijgen. Doe als Robbedoes en vraag ze aan je moeder, je tante en alle bekenden en buren. Stuur vervolgens alle driehoekjes op naar het volgende adres :
OLIEFABRIEKEN VANDEMOORTELE
GROTE BRABANTIA-WEDSTRIJD
Albertlaan 8 - Izegem
Maar let op : je inzending moet voor 30 November 1954 binnen zijn.
Zij die er meest opsturen, krijgen, naargelang het aantal ingezonden driehoekjes, een van de honderd prachtige prijzen. Bij gelijk aantal driehoekjes beslist de datum van binnenkomst.
★ VOOR DE EERSTE VIJF, ELK EEN MOOIE FIETS, JONGENS- OF MEISJESMODEL EN GROOTTE NAAR KEUZE ;
★ ECHTE VOETBALLEN VOOR DE SPORTLIEFHEBBERS ;
★ MOOIE POPPEN VOOR DE MEISJES ;
★ PRACHTIGE ROLSCHAATSEN VOOR JONGENS EN MEISJES.
BOVENDIEN ONTVANGEN ALLE DEELNEMERS EEN TROOSTPRIJS IN DE VORM VAN EEN ABONNEMENT GEDURENDE TWEE MAANDEN OP « ROBBEDOES ».
LET DUS GOED OP :
1) Knip het driehoekje uit de verpakking.
2) Zorg tenminste de waarde van 20 rode of 40 blauwe driehoekjes in te zenden.
Veel succes... en vergeet niet dat BRABANTIA gezondheid en kracht geeft !
Brabantia
Robbedoes
geeft het startsein voor de
BRABANTIA
WEDSTRIJD
Gooi dit vouwblad niet weg ! Er staat een leuk spel in en... je leest er in hoe je prachtige prijzen kunt winnen.

De fiets

Het was ook in het jaar 1954 dat Franquin het album *Pas op, Kwabbernoot!* tekende. Franquin, steeds de eerste om zijn eigen werk af te breken, vond deze poging om een politieroman neer te zetten maar niets, maar had er toch even écht van genoten : *« … ik ben er niet in geslaagd de politieroman te maken die ik voor ogen had. Nochtans heb ik héél veel plezier beleeft aan het uittekenen van de fameuze Rondevan-Frankrijk- episode. De fiets was voor mij een ideaal middel om mijn personnage te dynamiseren. Ik heb mij dikwijls afgevraagd welke persoonlijkheid ik voor Robbedoes moest uitwerken. Goede ideeën bleven maar uit, en uiteindelijk heb ik enkel deze fiets gevonden om hem volop dynamisch te maken, om van hem een uiterst mobiel, springend, subtiel, lenig, voortdurend in beweging zijnde personage te maken… »*

Al is het in het bewuste avontuur vooral Kwabbernoot die een vrij ongewone en spectaculaire rit « uitrijdt », en treffen we Robbedoes zelf maar enkele vakjes in het zadel, toch kun je stellen dat Franquin wel in zijn opzet geslaagd is. Het is meer dan waarschijnlijk met dezelfde bedoeling dat hij voor de BRABANTIA-wedstrijd het prachtige ganzenspel van Robbedoes bedacht heeft, waarin hij Robbedoes voor een dolle rit op de fiets zet. Wat in *Pas op, Kwabbernoot* nog slechts een voorzichtige aanzet was, groeit hier uit tot een hoogtepunt van dynamiek. Ten einde nog meer beweging in de tekenigen te krijgen, herleidt hij de fiets zelf tot een schematisch, uitert dynamische lijnenspel (een procédé dat hij enkel op één prentje voor het avontuur had durven toepassen). Het resultaat is verbluffend door beweging en ritme.

De folder

Deze kleurenfolder van 13,5 x 20,5 cm, 4 bladzijden in kleur ziet er als volgt uit : Geïllustreerde voorkaft met als tekst « Robbedoes geeft het startsein voor de BRABANTIA wedstrijd ». Op de middenbladzijden vindt je het knappe Robbedoes-ganzenbord waardoor je ook leert hoe je aan de wedstrijd moet deelnemen. Op bladzijde 4 legt Robbedoes uit hoe je juist te werk moet gaan en wat je allemaal kunt winnen. Dit foldertje is waarlijk het topstukje voor een Robbedoesverzameling en bovendien een echte reclamestrip.

Grote klasse ! ! !

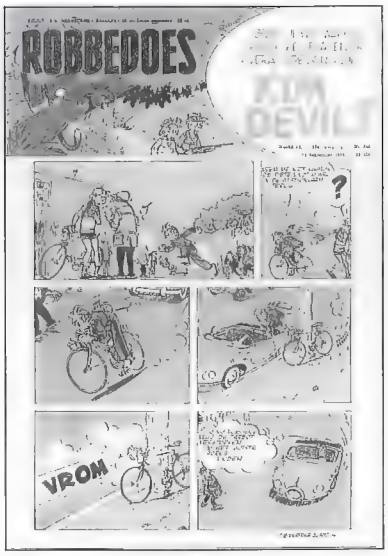

PS : om het verhaal nog even compleet te maken :Toen ik onlangs op zoek naar meer informatie, contact opnam met de oliefabriek waarvoor de folder getekend was, werd mij vriendelijk geantwoord dat de wedstrijd eigenlijk al voorbij was, maar dat ik aan een andere mocht deelnemen. Ik kreeg een foldertje met een wedstrijd van het Fristi-Smurfenfestival in mijn handen gestopt…

Binnenkant van de folder

We wensen je prettige uren met dit spel, waaruit je tevens zult leren hoe je kunt winnen in de GROTE BRABANTIA-WEDSTRIJD.
Je hebt een dobbelsteen nodig en net zoveel pionnen als er spelers zijn. Je gooit de dobbelsteen en schuift zoveel hokjes op als je punten geworpen hebt. Ieder gooit op zijn beurt en brengt zijn pion in het spel. Maar let goed op... Als je op 2 komt te staan, mag je direct naar 4 door. Op 3 moet je een beurt voorbij laten gaan. Op 6 moet je terug naar 3 en een beurt voorbij laten gaan. Op 8 terug naar 7. Op 10 twee beurten overslaan. Op 12 terug naar 4. Als je 13 voorbijgaat, net zoveel hokjes terugtellen als je meer dan 13 hebt. Wie precies op 13 eindigt, heeft gewonnen.
1
BRABANTIA DRIEHOEKJES? HIER HEB JE ZE! EN GA MAAR VLUG NAAR JE OOM, DIE HEEFT ER OOK...
2
OEI! JE FIETS IS KAPOT! VLUG REPAREREN, OF JE VERLIEST TIJD!
3
BRAVO! HIER EET MEN BRABANTIA!
4
HALT! ER ZIT GEEN PLAAT OP DIE FIETS!
5
OEI! DIE HEB IK IN DE EERSTE BOCHT VERLOREN.
6
HA! EEN PAKJE BRABANTIA: EEN DRIEHOEKJE VOOR MIJ EN EEN VERRASSING VOOR MAMA!
7
BRABANTIA
DROMMELS! NU HEB IK MIJN PAKJE BRABANTIA VERLOREN!
8
EN NU VLUG! IK HEB NOG EEN PAAR DRIEHOEKJES NODIG.
9
STOP! WACHT HIER MAAR EENS, VENTJE, TOT HET LICHT TWEEMAAL VERANDERD IS.
10
IK BEN DRIEHOEKJES KWIJT! DAN MAAR WEER AAN OOM GAAN VRAGEN!
12
13
BRABANTIA!
11

**Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...**

***Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!***

Juicht, België en Nederland, juicht, een nieuw driemaandelijks striptijdschrift ziet het levenslicht. *Uitgeverij Oogachtend* zorgt ervoor dat het eerste nummer van boreling ***INKT*** eind oktober te vinden is in alle gespecialiseerde stripwinkels. *INKT* spruit voort uit het niet te stuiten creatief geweld van de eerste lichting St-Lukas afgestudeerden die zich specialiseerden in strips. Wat kunnen we verwachten? "Een eersteklas mix van redactionele artikels, interviews en kortverhalen in zeer uiteenlopende tekenstijlen". De persvoorstelling van de jongste spruit op stripgebied had plaats op 12 oktober 2000 te Kampenhout. Info: Oogachtend nv, Oude Markt 16, 3000 Leuven. Tel: 016/47.02.95 en fax 016/47.03.00.

***

Le Chat Mort eerste akte: In 1994 verscheen bij uitgeverij Le Chat Mort het eerste van een 10 delende tellende reeks Friestalige Bommelboeken. In 2001, naar aanleiding van de 60ste verjaardag van **Tom Poes** zal het tiende deel verschijnen uit die reeks.
Daarnaast heeft Le Chat Mort van Marten Toonder toestemming gekregen voor een speciale uitgave. Voor het eerst zal een tweetalig boek met de avonturen van Ollie B Bommel en Tom Poes verschijnen, een Fries/Nederlandse uitgave. Prijs gewone uitgave 44,95 gulden, met portokosten 55 gulden.Er verschijnt ook nog een speciale genummerde versie, gebonden in linnen met goudopdruk. Oplage 100 exemplaren. Prijs 150 gulden, geen portokosten. Overmaken op postbanknummer 6702233 met vermelding Uniek/Unyk. Info: (+31)(0)51-3541814 of fax: (+31)(0)51-3541972 of www.knoop.nl/chatmort/

***

Als voorbereiding op de nieuwe **Largo Winch**, Golden Gate, te verschijnen op 6/12/00, lanceert het weekblad Telepro een campagne waarmee je 500 strips kan winnen. Hoe? Bel snel naar 0900/35606 en dit tot 31 oktober 2000. Op 31 oktober doet Telepro er zelfs nog een schepje bovenop. Dan geven het blad het eerste album van Largo Winch, *De erfgenaam,* gratis weg. De aktie wordt ondersteund met tv-spots op VTM en Kanaal 2. De Gazet van Antwerpen en Het Belang van Limburg en Telepro starten de voorpublicatie van Golden Gate op 10 oktober.

***

Geen sant in eigen land, tekenaar **Ever Meulen** kan er over meepraten. Daarom is het des te leuker dat net hij de affiche mag tekenen van de 64ste boekenweek en Boekenbeurs voor Vlaanderen. De affiche sluit naadloos aan bij het beursthema van 2000, *Andere tijden,* waarbij de toekomst centraal staat. De boekenbeurs zelf, gaat door van 1 tot 12 november 2000 in het Antwerpse Bouwcentrum, gelegen Jan van Rijswijcklaan.

Pikachu, Bulbasaur, Hitmontee, Gyarados en Kadabra, het klinkt als wartaal. Ouders die dit fenomeen opmerken bij hun kinderen, hoeven niet dringend op visite bij één of andere zielenknijper met hun kroost. Het euvel, een ouderlijk fenomeen, is makkelijk op te lossen met het boekje *Pokémon gids voor ouders*. Op een beknopte manier worden de belangrijkste personages en de regels van het kaartspel uitgelegd. Verder nog een overzicht over de achtergrond van hoe een rage ontstaat en een blik in de **Pokémon**-toekomst. *Pokémon, gids voor ouders, door Daan Remmerts de Vries, 79 blz, 259fr; uitgeverij Elzinga.*

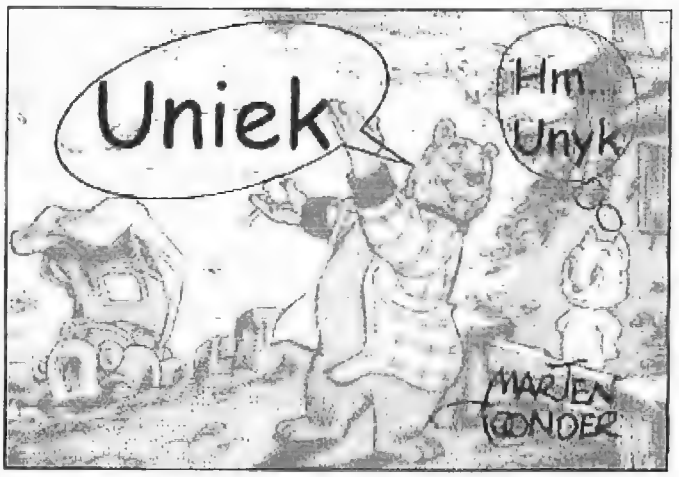

De collectie strip-telekaarten van de Post breidt steeds verder uit. Na vorige striphelden zoals Kleine Robbe, Thorgal en diverse anderen is het nu de beurt aan de eeuwig jonge autoracer, **Michel Vaillant.** De oplage van deze kaart is beperkt tot 1000 exemplaren, prijs 895fr. Ze wordt geleverd in een geïllustreerd mapje dat een nummer tussen 1 en 1000 op de keerzijde draagt. Te bestellen via overschrijving of storting op PCR 697-2055630-06 Directie Filatelie Verkoop, Muntcentrum, 1000 Brussel in BEF. Voor Nederland op girorekening nr 6234571 in NLG, Directie Postzegels & Filatelie, Afd 1142, Postbank BTD/BD5, 0000-Giro-Amsterdam. Vermeld wel het codenummer NMTKM100.

***

Van 1 t/m 17 september 2000 liep in het Nederlandse Slot Zeist een overzichtstentoonstelling van tekenaar **Jan Kruis**. Vermoedelijk de laatste in zijn soort. Vorig jaar, na meer dan dertig jaar en 25 stripalbums, waarvan er meer dan 3 miljoen aan de man werden gebracht, verkocht de tekenaar van *Jan, Jans en de Kinderen* zijn creatie aan de *VN.* Diverse

tekenaars, verenigd onder de naam *Studio Jan Kruis,* bedenken, schetsen en kleuren nu de wekelijkse Nederlandse Libelle-strip. Jan Kruis verklaart dat de overname van de wekelijkse Jan en Jans een verlossing is. "Al bij aflevering 3 wilde ik ermee stoppen, toch heb ik mopperend en zuchtend de dertig jaar gehaald", aldus Jan Kruis. "Nog steeds staat mijn creatie wekelijks in de Nederlandse Libelle, ik zie mijn familie nu pas als ik het weekblad opensla".

***

De Nederlandse uitgeverij **Boumaar**, in België nog niet zo bekend, is niet zomaar de eerste de beste. Reeds jaren probeert deze uitgever vergeten krantenstrips opnieuw onder de aandacht te brengen. Een echt pionierswerk dat reeds resulteerde in uitgaven als *Huon de Kneveling, Coke Bokking, Indianenreeks,* enz. Maar het werk gaat door. Wie smacht naar nostalgie zit goed bij deze uitgever. Omstreeks oktober 1999 startte de heruitgave van *De Bolle Kapoen-strip,* het begin van een volledige 12-delige uitgave. De prijs is 69,50 gulden per deel en ieder deel bevat 144 pagina's, gebonden met papieren band en harde kaft, oplage 1000 exemplaren. Ook de *Rip Kirby* -uitgave is klasse, 800 exemplaren in lederen band in mooi zwart-wit uitvoering, prijs per deel 85 gulden. Info: Uitgeverij Boumaar, Braamkamp 199, 7206 HJ Zutpen, tel/fax (+31)(0)57-5528325. Bankrekening: 38 67 99 547/ Postbank: 61 62 247.

***

Alle middelen zijn goed om te verkopenn dacht modegigant C&A. Op 24/8/00 gaven ze het startschot voor een nieuwe campagne. De klassiekers *Winnie The Pooh* en *Mickey Mouse* zullen voor meerdere jaren op de eigen collectie van de winkelketen prijken. Hiermee keert C&A terug naar zijn roots, namelijk de modale familie. "We hebben veel gemeen" zegt Jacques Hosselet, general manager van de Belgische afdeling, "**C&A en Disney** zijn echte familiebedrijven". In 42 verkooppunten in heel Europa komt een speciale Disney-corner. Er zijn 150 verschillende producten. Bij elke nieuwe release van Disney komt er een speciale aktie.

***

Van de film naar het theater, theaterproducent Joop van den Ende heeft zijn zinnen gezet op Nederlandse versies van de buitenlandse succesmusicals *The Lion King* en *Saturday night fever.* Het wordt voor de theaterproducent vermoedelijk een zware klus om de rechten voor Nederland te bemachtigen. Voor **The Lion King** moet hij onderhandelen met het Disney-concern. Een Amerikaanse producent die erom bekend staat harde eisen op tafel te leggen. Bij succes verschijnen de musicals in theaters te Utrecht en Scheveningen.
Het is niet alle politiecorpsen gegund maar de Leuvense politie hoeft niet langer beroep te doen op dure reclamebureaus om affiches of preventiecampagnes te ontwerpen. Agent **Marc Coppens** ontwerpt affiches en cartoons voor de Leuvense ordehandhavers. Marc debuteerde vorig jaar als huistekenaar met de affiche voor de open dag van de politie op 8/5/99. Marc heeft nooit een opleiding als tekenaar gevolg, maar had al jaren de gewoonte om van de collega's karikaturen te tekenen. Dat was geweten in het korps en zo kwamen ze bij Marc aankloppen voor het tekenen van ludieke affiches. Tot nu toe tot ieders voldoening.

***

Het Planetarium van Artis in Amsterdam heeft een nieuw familieprogramma. ***Sterrenfeest met Bert en Ernie*** speelt zich deels af in de echte wereld van Sesamstraat, deels in de computer. Naast het overbekende televisieduo Ernie en Bert zijn ook Aart, Tommie en Ieniemienie van de partij. De show is de opvolger van het jarenlang vertoonde *Suske en Wiske en de verdwenen Sterren.* Vanaf 2 september zijn er dagelijks vertoningen om 14 en 16u. Toegang kost 26,50 gulden of 468fr voor volwassenen. 18,50 (324fr voor kinderen van 4 tot 11. Toegang tot het Planetarium is inbegrepen. Info: 0031.20.52.33.400.

***

De vzw Veilig naar school uit Wuustwezel gooide het op 1 september over een andere boeg. Niet langer geven ze aan de kinderen aan het begin van het schooljaar een brief mee met een tiental punten om de kinderen maar ook de ouders verkeersbewuster te maken in de schoolomgeving. Het effect van de brief bleek fel af te nemen in de loop der jaren. Daarom werd geopteerd voor een ludiek stripverhaal, waarin de veiligheidstips door het nieuwe stripduo **Max en Lea** visueel onder de aandacht gebracht worden. De stripfiguren zullen ook langs de belangrijkste schoolroutes opgesteld worden om de automobilisten aan te manen extra voorzichtig te zijn.

***

In navolging van de succesvolle zater-dagbijlage *Plopsakrant,* een uitgave van *Het Laatste Nieuws/ De Nieuwe Gazet,* opteren de kranten *Gazet van Antwerpen* en *Het belang van Limburg* voor de ***Wizzy & Woppy krant.*** Deze figuurtjes zijn net als kabouter Plop en Samson en Gert een creatie van Studio 100. Vanaf woens-dag 6/9/00 elke week in deze kranten. Naar aan-leiding van deze uitgave werd even gepraat met tekenaar Peter Quirijnen. De man die geen tekstballonnen bij zijn tekeningen kan maken, daar Wizzy en Woppy een brabbeltaaltje spreken. Hij moet het vooral hebben van de expressie in de gezichten. Meer info: Belang van Limburg 2/9/00.

***

Het nieuwste en 23ste album *Het paard van Troje* van stripheld **Papyrus** van tekenaar/scenarist De Gieter stop je best ongelezen in je boekenkast. Dit album is het eerste deel van een drieluik, waarvan deel twee omstreeks 2001 verschijnt. Wanneer deel 3 verschijnt zitten we vermoedelijk al een jaartje verder. Wil je meer weten over Papyrus dan kan je terecht op de site met historische info en interactieve spelletjes www.papyrusland.com. Ook de nieuwe 26-delige tekenfilmreeks is inmiddels klaar, voorlopig alleen te zien op TF1 en RTBF.

***

Le Chat Mort 2e akte: Het afgelopen jaar verscheen een bibliografie van **Piet Wijn** (Gloria van Goes, Douwe Dabbert) op een zeer beperkte oplage van 40 exemplaren Deze bibliografie werd samengesteld door Olivier Sterk. Le Chat Mort heeft van Olivier Sterk toestemming gekregen voor een heruitgave van dit boek. Het gaat om een boek van 170 bladzijden, in linnen kaft met goudopdruk, prijs 150 gulden. Er is echter één maar, het boek met voorwoord van Marten Toonder kan alleen verschijnen als er meer dan 100 inschrijvers zijn. De naam van de inschrijvers wordt vermeld, alle boeken worden genummerd en het boek zal niet in de handel te koop zijn. Wenst u een inschrijvingsformulier stuur dan u naam en volledig adres naar Le Chat Mort, W.A. Nijenhuisweg 67, 8455 JT Katlijk met vermelding Pieter Cornelis Wijn, Illustrator. Of tel: (+31)(0)513541814/fax (+31)(0)513541972/ www.chatmort.knoop.nl.

***

Op 6 september werd de vernieuwde ***Jommekeskrant*** de grootste jeugdkrant van Vlaanderen. Een wekelijkse oplage van 400.000 stuks is niet niks. Kan ook moeilijk anders als je er eenheidsworst van maakt. De krant zit vanaf 6 september 2000 niet langer alleen in de krant *Het Volk* maar ook in de kranten *Het Nieuwsblad* en *De Gentenaar.* Het geheel wordt gebracht op 16 pagina's brengt strips en info. De krant vindt je ook op internet op een geheel vernieuwde site www.clickx.be/jommeke. De *Stipkrant,* een wekelijkse bijlage uitgave van Het Nieuwsblad en De Gentenaar, stierf indertijd door toedoen van de Jommekeskrant een stille dood. Bloemen nog kransen gewenst.

***

Nero of Marc Sleen zal je vermoedelijk niet achter de tapkraan vinden. Wel 69 Nero-originelen van de hand van de grootmeester, die vanaf vrijdag 8/9/00 het oude tramstation te Hoeilaart , nu officieel het **Nero-café**, permanent opvrolijken. Liefhebbers van de Nero-verhalen weten immers dat stripfiguur Nero omwille van grondige verbouwingen het tramstation verliet (album 149 *De vijfurenboom,)* om alsnog onderdak vinden te Groenendaal. Sinds 1997 werd er gehamerd, gezaagd en getimmerd om het geheel te restaureren. Meer dan 20 miljoen werd er geïnvesteerd in het dak, de kelder en de voorgevel. Het resultaat mag gezien worden. In de leeshoek kan je bij een drankje even uitpuffen en genieten van al het moois dat Sleen ons al die jaren bijbracht. Toch was er de week na de opening al heel wat kritiek op de uitbater van het café. Het Nero-café is dan wel een unicum in België, klantvriendelijk kan je de sfeer er niet noemen. Bij de voorstelling van een boek van de heemkundige kring van Hoeilaart stonden de uitgenodigden letterlijk voor een gesloten deur. Ook andere klanten deden reeds hun beklag bij de burgemeester, het duurt immers gemiddeld drie kwartier eer je van je drankje kan nippen.

***

Supermarktketen Ahold heeft in naam van zowat alle grote Europese distributieketens als Carrefour-Promodès, Sainsburry, Metro, Tesco, Marks & Spencer, C&A en Delhaize een tekenfilmpje gemaakt over de komst van de **euro**. Het filmpje is niet echt bestemd voor het grote publiek maar wel voor Europese commissarissen, Europese Ministers van Financiën en topambtenaren. Zij krijgen allen zo een filmpje in hun bus. De warenhuizen en winkelketens vrezen immers files aan de kassas tijdens, de eerste dagen van de lancering van de euro op 1 januari 2000. De Europese Centrale Bank heeft de verdeling van bankbiljetten voor 1/1/2002 verboden, met als mogelijk gevolg dat de cash-economie al na enkele uren zou kunnen crashen. Bovenstaande bedrijven kunnen eventueel mijn bankrekening opvragen in verband met de gratis voor hen gemaakte reclame.

***

Een strip als eerbetoon aan de fantastische vertellingen van Marcel Schwob, moet kunnen. Maar wie is die Schwob?, hoor ik je denken. Als we zeggen ***Kapitein Scharlaken*** *(Vrije Vlucht Dupuis)* begint er dan een lichtje te branden. Nog niet, sla er dan de krant *Het Nieuwsblad* van 2/9/00 maar eens op na. Journalist Michel Janssens vroeg scenarist David B. letterlijk de pieren uit de neus. Hierdoor ontdekken we dat Kapitein Scharlaken een ode is aan de fantasy-literatuur, een eerbetoon aan het menselijke vermogen om te fantaseren, waardoor men een nieuwe wereld ontwikkelt waarin men naar hartelust kan reizen.

***

Zijn jouw kinderen ook gek op al wat met **Disney** te maken heeft, dan zit je goed bij de Franse autobouwer Renault. Letterlijk en figuurlijk, zij brengen immers de *Kangoo Pack Aventure Disneyland Paris op* de markt. Het gaat hier om een beperkte serie met leuke accessoires, zoals twee marionetten voorstellende Pluto en Mickey, steunkussens Mickey en Minnie, enz. Bij aankoop voor 31/10/00 rijd je een jaar lang met vijf personen vrolijk in en uit bij Disneyland Paris.

***

Op 18 november 2000 verschijnt in eigen beheer de strip ***Jan Kadodder*** *de kroniek.* Jan is een landbouwer uit St-Katelijne-Waver. Na jaren van onderdrukking leid hij de opstand tegen Lorreinse huursoldaten. De auteur Marc Van den Eynde heeft na jaren opzoekingwerk een zo getrouw mogelijk beeld willen schetsen van deze gebeurtenissen. Het geheel wordt gebracht in een beperkte oplage in hc voor de prijs van 495fr. Voorinschrijven kan op volgend adres: Marc Van den Eynde, Stationsstraat 171, 2860 St-Kat-Waver met vermelding van naam en volledig adres. Tel: 015/31.39.52. Ook vermelden wenst strip thuis te ontvangen of komt strip afhalen op de tentoonstelling. De tentoonstelling Jan Kadodder gaat door in de Midzeelhoeve te Sint-Katelijne-Waver van 19 november t/m 17 december 2000 elke zon- en feestdag van 14.00u tot 18.00u. info: Harry Vermeir: 015/ 31.18.61. of Marc Van den Eynde 015/31.39.52.

***

Uitgeverij Bee Dee is een eigenzinnige uitgever die succesvol strips en zeefdrukken brengt op een zeer beperkte oplage. Het ***Palmboom Album Zero*** op 76 exemplaren is hiervan het beste bewijs. In mum van tijd ondanks de toch niet lage prijs (3500fr) was het album uitverkocht. Naar aanleiding van het verschijnen van de herdrukken van *De Tachoplant* en *de Roestgranaat* zal er een zeefdruk Prof Palmboom oude tekenstijl Dick Briel verschijnen. Verder wordt er nog druk onderhandeld met een aantal tekenaars voor een nieuw speciaal album te verschijnen eind december. Voor 2001 staat een luxe versie van Palmboom 1 & 2 gepland. Meer info: Jan Verdegaal, stripwinkel Bee Dee, Anegang 42, 2011 HS Haarlem, tel: (+31)(0)235310168, fax: (+31)(0)235318200, e-mail: bee.dee@12move.nl.

***

De eerste dagafstempeling van de **Kiekeboe-postzegel** op 9/9/00 lokte heel wat post- en stripverzamelaars naar het Brugse Sint-Lodewijkscollege. Tekenaar Merho verklaarde met een lachje: "Eindelijk heb ik nu iets waar heel wat van onze BV's mij om zullen benijden". Om de bij ons populaire strip waarvan elk nieuw album een oplage van 100.000 exemplaren telt, ook bij de Nederlanders aan de man annex vrouw te brengen verschijnt binnenkort een NoordNederlandse vertaling. Uit de vele reacties blijkt ook dat het Kiekeboe hoorspel uitgezonden tijdens de vakantiemaanden in het VRT-2 programma *Het land van de glimlach* echt aansloeg bij de luisteraars.

***

Marc de Bel moet een gelukkig man zijn, na de film ***Blinker*** met figuren van vlees en bloed brengt Transposia, uitgever van interactieve en educatieve cd-roms en productiehuis Archemedia de eerste interactieve tekenfilm van deze jeugdschrijver op de markt. In *Het web van de suikerspin* wordt de hoofdrol gespeeld door de Boeboeks. De populaire

figuurtjes zijn niet alleen gekend in Vlaanderen maar ook in Nederland, Duitsland, Finland en Noorwegen. Gehoopt wordt op een verkoop van 10.000 stuks in Vlaanderen en Nederland Het is nog wel even wachten op de creatie, maar als alles goed verloopt komt het avontuur op cd-rom uit in april 2001.

***

De bekende striphelden Jommeke, Cowboy Henk en The Simpsons krijgen een nieuwe eigenaar. De Waalse uitgeverij **Dupuis**, die volledig gecontroleerd wordt door de Nationale Portefeuillemaatschappij (de controleholding van Albert Frère heeft immers de stripactiviteiten van de Vlaamse uitgeversmaatschappij overgenomen. Die waren verenigd in Infotex. Stripuitgever Dupuis versterkt met de overname zijn positie op de Vlaamse markt. De overname zal Dupuis toelaten om dit jaar de verkoop van stripalbums op te drijven tot ruim 12 miljoen exemplaren. Een nieuw hoofdstuk in de teloorgang van de Vlaamse strip wordt toegevoegd aan de reeds lange lijst. De naam Stripuitgeverij blijft wel behouden.

***

Vanaf 16/9/00 raast **Michel Vaillant** elke zaterdagmorgen omstreeks 11.30 uur over het VTM-scherm. Het geheel werd door Amerikaanse tekenstudio's in beeld gebracht. Omwille van het Amerikaanse publiek schoot de Frans-Belgische stripheld er gedeeltelijk zijn naam bij in Michel wordt Michael en Vaillant Valiant, maaikel vèlient dus. En dat is niet het enige, de Amerikanen zetten alles in op wilde actie en onderwereldpraktijken rond de renbaan. Hierdoor missen we de milde humor die tekenaar Jean Graton steeds in zijn verhalen weet te verwerken. Ook de eeuwige strijd met rivaal Team Leader wordt veel te breed uitgesponnen. Ook Ketnet laat een populaire stripfiguur opdraven, al is het dan wel in herhaling. Vanaf zaterdag 9/9/00 en zondag 10/9/00 ieder weekend opnieuw de 26-delige avonturen van Robbedoes en Kwabbernoot en dit om 18.20 uur.

***

Eric Schreurs is voornamelijk bekent van zijn Joop Klepzeiker strips. Maar Eric heeft heel wat meer verborgen talenten (*wat zegt u? heel goed verborgen? foeifoei*). Vorig jaar had Schreurs een expositie als schilder in De Lakenhal, het stedelijk museum in zijn woonplaats Leiden. *Strange flesh* heette de expositie. Een groot succes naar verluid. Galerie Lambiek breid een vervolg aan deze expositie onder de noemer *More strange flesh.* Al met al biedt *More strange flesh* een beeld van de opgefokte lichaamscultuur van het jong, snel en wild volk. De tentoonstelling loopt van 29/9/00 tot eind oktober. Info: lambiek@lambiek.net of http://www.lambiek.net/schreurs.htm

***

Tijdens de week van 25/9/00 tot 29/9/00 kwam **Tarzan**, één van de meest populaire Disney-films uit op video. Exclusief voor Vlaanderen kregen de lezers van de kranten *Het Laatste Nieuws/ De Nieuwe Gazet* een extraatje. Van maandag tot vrijdag verschenen er elke dag drie kleurrijke Tarzan-kaarten bij deze kranten. Ze zijn opgevat als postkaarten waarmee de kroost hun vrienden op een originele manier op hun verjaardagsfeestje kunnen uitnodigen. Leuk.

***

Nieuwe strips

verschenen voor eind september

Willem

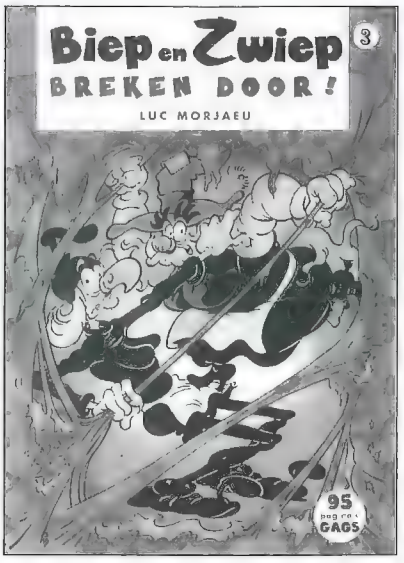

De Stripuitgeverij

Biep en Zwiep 3: *Breken door,* tek & scen: Luc Morjaeu, sc 189fr, 4,68 euro, kleur. Extra dik album dat 95 pagina's gags bevat. De stijl van Jef Nys leeft nog in het jaar 2000. Luc Morjaeu bedacht twee niets eens zo kwaadaardige vriendinnen voor de heksen die Jommeke en Langteen en Schommelbuik het leven zuur maakten. Plezante ontspaning voor jong en oud.

De Simpsons 12: 1/ Marge valt aan, tek: potloden: Phil Ortiz, inkt: Tim Bavington & scen: Jamie Angel, 2/ Spring uit de bus, tek: potloden: Phil Ortiz, inkt: Tim Bavington & scenario: Rob Hammersley & Todd J. Greenwald, 3/ Mijn zuster, mijn gezinsvijand, tek: potloden: Bill Morrison, inkt: Tim Bavington & scen: Bill Morrison, sc 150fr, 3,72 euro, kleur,

De Harmonie

Fokke & Sukke 4: *Zijn weer thuis,* tek & scen: Reid, Geleijnse & Van Tol, sc 330fr, 8,18 euro, zwart-wit. Maffe éénpagina gags over een geflipte eend en dito kanarie.

De dikke vader en zoon, tek & scen: Peter van Straaten, sc 16,11 euro, zwart-wit. Van augustus 1970 tot in 1987 publiceerde Peter van Straaten zijn Vader & Zoon strip dagelijks in het Parool. Uit ruim 6000 tekeningen werden de 500 allerbeste geselecteerd. Formaat H 10 cm x L 20 cm. Albumdikte: 5 cm, ongeveer een flinke baksteen.

Peter Van Straaten: *Zeurkalender 2001*, tek & scen: Peter Van Straaten, sc 360fr, 8,92 euro, zwart-wit. Voorzijde 1 gag, achterzijde blanco.

Studio 100

Samson & Gert 23: *Kapitein Carolus*, tek: Jean Pol & Wim Swerts & scen: Danny Verbiest, Gert Verhulst & Hans Bourlon, sc 159fr, 3,94 euro kleur. Bevat 4 verhalen 1/ Kapitein Carolus, 2/De hamburgerrestaurants, 3/ Het huwelijk, 4/ De schommel,

Big Balloon

Het Hanzevirus, tek: Dick Matena & scen: Jouke Nijman, sc 190fr, 4,71 euro, kleur, genre: toeristische avonturenstrip. *Het Hanzevirus* is vervaardigd in opdracht van Bureau Hanzesteden in het kader van het project Hanze & Kinderen met medewerking van verschillende en kwam tot stand in samenwerking met het Gelders Oudheidkundig Contakt, Stichting Kunst en Cultuur Overijssel, Stedelijk Museum Zutphen, Voerman Museum Hattem, Museum De Roode Tooren Doesburg, Stedelijk Museum Zwolle, Stedelijk Museum Kampen, Historisch Museum De Waag Deventer, Oude

stadhuis Hasselt. Bevat bijgevoegd, los te scheuren uit de strip 2 gratis entreekaarten.

Uitgeverij Silhouet

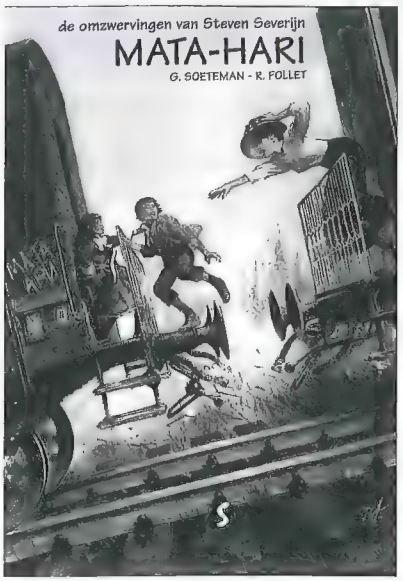

De omzwervingen van Steven Severijn 7: *Mata Hari,* tek: R. Follet & scen: G. Soeteman, hc, linnen kaft, met stof-omslag, 795fr, 19,70 euro, luxe met originele plaat 9000fr, 223,10 euro, zwart-wit. Steven gaat samen met zijn vriendinnetje Pauline op speurtocht naar verdwenen militaire documenten. Dit verhaal verscheen in voorpublicatie in Eppo 8041-8110 onder de titel *Rozen voor Mata Hari.* Dit album werd vervaardigd in een oplage van 300 ex., genummerd en gesigneerd van 1 tot 300, en 46 ex., genummerd van BH1 tot BH 46 en voorzien van een originele plaat.

Le Lombard

Derde stroming Lombard: Alfa 5: *Sancties*, tek: Jigounov & scen: Mythic, sc 199fr, 4,93 euro. Een Russische delegatie bezoekt Washington, van dan af gebeuren er mysterieuze moorden, maar zijn de Russen wel de schuldigen?.

Yakari 26: *De wraak van de das*, tek: Derib & scen: Job, sc 180fr, 4,46 euro. Eerste druk met zelfklever op de voorplaat, met als vermelding: "Gratis in dit album, etiketten voor je schoolschriften".

Derde stroming Lombard: Niklos Koda 2: *De god van de jakhalzen*, tek: Grenson & scen: Dufaux, sc 199fr, 4,93 euro, kleur, genre: occulte avonturenstrip. Niklos Koda gaat op zoek naar Jésus Bario een tovenaar die door middel van zijn wilskracht politieke verdragen wil beïnvloeden. .

Bob Morane 35: *Yang = Yin*, tek: Coria & scen: Vernes, sc 199fr, 4,93 euro. Bob trekt ten strijde tegen het steeds weer opduikende kwade, hier vermomd onder het gelaat van het goede.

Collectie Getekend: *Bloedbanden*, tek: Hermann Huppen & scen: Yves Huppen, hc 425fr, 10,54 euro, sc 210fr, 5,20 euro, kleur, genre: misdaad triller. Begin jaren '50, een jonge politieman, blakend van motivatie, gaat op jacht naar een seriemoordenaar.

VNU Tijdschriften

Jan, Jans en de kinderen 26, Studio Kruis, sc 199fr, 4,93 euro. Eerste druk bevat een vragenformulier, bij invullen en terugsturen maakte u kans op het winnen van een Rode Kater-horloge.

Disney filmstrip: *Disney's Teigetjes film*, is gebaseerd op de Poeh-verhalen door A.A.Milne , diverse tekenaars, sc 160fr, 3,96 euro, kleur.

Talent

Collectie 500 nr 108, Navarra 2: *De Leeuwenkoning*, tek: Wachs & scen: Cothias, hc 500fr, 12,38 euro, kleur, genre: historische strip. Oplage 250 exemplaren. Spin-off, geënt op *De zeven levens van de Sperwer* (Glénat) met als sleutelfiguur uit deze serie Hendrik van Navarra.

Collectie Vinci 34, Lipstick 1: *De schone en het genie,* tek & scen: Dominique David, hc 500fr, 12,38 euro, kleur, genre: avonturenstrip. Oplage 250 exemplaren.

Collectie Vinci 35, Lipstick 2: *Twee kogels voor een aap*, idem. Een prostituée vermoord haar klant, verdwijnt met één miljoen dollar richting Brazilië. Het Milieu laat niet zomaar betijen.

Kick Vicious 1: *De zaak Harper Sanborn*, tek: Mosdi & scen: Liesenborghs, hc 500fr, 12,38 euro, kleur, genre: detective. Oplage 250 exemplaren. Harper Sanborn, een geleerde wordt ontvoerd, Kick Vicious wordt ingehuurd, een detective, net uit de gevangenis ontslagen. Hij heeft geen ervaring, maar de onderwereld kent hij op zijn duimpje.

Filapost

Merho op Post: Bevat een korte biografie van de tekenaar onder de noemer : *Hoe het virus tot ontwikkeling kwam.* Bevat verder het Kiekeboe-verhaal *De taart.* Tek & scen: Merho, hc 750fr, 18,59 euro, luxe met linnen rug en gewijzigde voorplaat 1850fr, 45,86 euro, kleur. Dit album wordt uitgegeven door het Belgisch Centrum Van Het Beeldverhaal en De Post naar aanleiding van de uitgifte van de postzegel: Jeugd-filatelie 2000 : Merho. De Nederlandstalige oplage is beperkt tot 1825 exemplaren genummerd van 1 tot 1825. Ieder exemplaar bevat een ingeplakte Kiekeboe- postzegel met dagafstempeling. Hoofding: Jeugdfilatelie 8200 Brugge

Uitgeverij Blitz (Talent) Collectie Millennium 9: *Xxe ciel.com http// www.xxeciel.com/ mémoires 98*, tek & scen: Yslaire, hc 799fr, 19,80 euro, kleur, met stofwikkel, genre: striproman. Brussel 31 december 1999. Een 98-jarige vrouw overschouwt haar leven, een leven dat haar nooit kon boeien. Tot die donderdag 1 maart 98 toen ze de eerste e-mail ontving van @nonymus.

Dupuis

De Zappers 8: *Jij zapt, wij draaien*, tek & scen: Ernst, sc 165fr, 4,09 euro. Een familie als het ware geboren met de vinger aan de afstandsbediening v/d televisie.

Papyrus 23, De odyssee van Papyrus 1: *Het paard van Troje*, tek & scen De Gieter, sc 165fr, 4,09 euro.

Garage Isidoor 7: *De bende van de steeksleutel*, tek: Olis & scen: Gilson, sc 165fr, 4,09 euro. De dolste garage van het land, met de meest opgefokte zaakvoerder.

Vrolijke Vlucht, Titia en Pijpelijn 5: *Scharrelvarkens en zwijnerij*, tek: Hardy & scen: Yann, sc 180fr, 4,46 euro, kleur, genre: erotische humorstrip. In krimpfolie verpakt, met zelfklever op de folie met volgende tekst: "Gratis bij deze eerste druk: 16 maanden ontucht met de 7 hoofdzonden van Titia en Pijpelijn. Hun kalender 2000-2001 bestaat uit 16 pagina's vol ontucht en hoererij in geuren en kleuren. Niet los te verkrijgen in de handel".

De avonturen van Jimmy Van Doren 12: *Tot ziens Jimmy*, tek: Daniel Desorgher & scen: Stephen Desberg, sc 165fr, 4,09 euro. Na de ontvoering van zijn Afrikaanse vriendin te Frankrijk keren Jimmy en zijn vriend Schatzy ondanks de

opstand terug naar Afrika. Een hels avontuur staat hen te wachten. Laatste album is meteen het definitieve einde van deze strip.
Jessica Blandy 18: *Het Jessica-contrakt*, tek: Renaud & scen: Dufaux, sc 180fr, 4,46 euro, hc 338fr, 8,38 euro. Er staat een contract op Jessica's hoofd, ongeacht waarheen ze vlucht, Europa of de Afrikaanse landen steeds zit de dood haar op de hielen.

Incognito
Incognitoreeks nr 4: *Nachtschade*, tek & scen: Erik Wielaert, sc 165fr, 4,16 euro, zwart-wit met steunkleur, genre: horror met humor. Bevat 3 verhalen. Het verhaal *Isabel* verscheen eerder in stripmagazine *Incognito* 17(1999). De twee andere verhalen, Sara en Alfred zijn exclusief voor deze uitgave gemaakt.

De Boemerang
Rooie Oortjes Scheurkalender 2001, tek & scen: diverse tekenaars, sc 395fr, 9,79 euro, zwart-wit. In krimpfolie verpakt. 365 Dagen gevuld met grappen, cartoons en éénpaginagags. Voorzijde gag, achterzijde blanco.
Rooie Oortjes cartoonalbum 18: tek & scen: Nino/ Gürsel/ Disano/Demoortel/Kurt/Jacot/Hughot/Smity/ Penn en anderen, sc 195fr, 4,83 euro.

Miklo
Biggles, Avonturier in de lucht 15, De verloren oase 1: *Het onderaardse leger*, tek: Frank Leclercq & scen: Michel Oleffe naar de personages van W.E. Johns, sc 215fr, 5,33 euro. Egypte 1936, vermomd als archeologen trekken Biggles en zijn vrienden de woestijn in. Hun eigenlijke doel is de Duitsers observeren. Maar het draait wel even anders uit.

Nijgh & Van Ditmar
Sex, drugs & strips, tek & scen: Barbara Stok, sc 275fr, 6,81 euro, zwart-wit, genre: biografische strip. Dit is deel vier van Barbaraal. Formaat 26,5 x 18,5 cm. Net als de voorgaande delen is dit een verzameling strips die Barbara ontwierp voor verschillende tijdschriften.
Gratis bijgevoegd is een 45 toeren single van Caesar en Shellac, twee bands, ooit de favorieten van Barbara Stok.

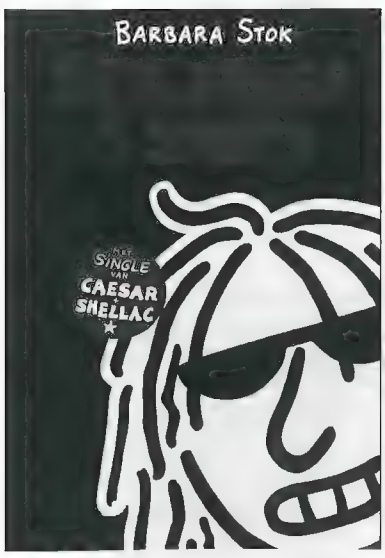

Theater Festival
Strips op de planken, papieren drama's, toneel met balloons, samenstelling boek: Joost Pollmann & Antoinette Reuten, sc 595fr, 14,74 euro, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit. Catalogus, uitgegeven ter gelegenheid van het Nederlands-Vlaams Theater-festival 2000. Acht tekenaars werd gevraagd een Twintigste Eeuws toneelstuk te verstrippen. De resultaten waren te zien op de tentoonstelling *Papieren drama's* in het Vlaams Cultuurhuis De Brakke Grond Amsterdam en dit van 16/8/00 tot 17/9/00.
Volgende tekenaars verleenden hun medewerking. Willem Bernard Holtrop verstripte *Entertaining Mr. Sloane* van Joe Orton (zwart-wit) / Ina van Zyl verstripte *Vrijdag* van Hugo Claus(zwart-wit) / Berend Vonk verstripte *Moeder Courage en haar kinderen* van Bertolt Brecht (zwart-wit)/ Yvan Algbé verstripte *Gevecht van neger en honden* van Bernard-Marie Koltés (zwart-wit) / Olivier Marboeuf verstripte *De nacht vlak voor de bossen* van Bernard-Marie Koltés (zwart-wit met steunkleur) / Hanco Kolk verstripte *Graniet, Kaatje is verdronken, Noorderkwartier* en *De wet van Luisman* van Alex van Warmerdam (kleur) / Johan de Moor verstripte *De stoelen* van Eugène Ionesco (kleur) / Bart Schoofs verstripte *Dollie of avocado's bij de lunch* van Gerardijn Rijnders (zwart-wit). Iedere strip wordt voorafgegaan door een korte samenvatting van het toneelstuk.

Standaard Uitgeverij
De Sprietatoom: tek & scen: Willy Vandersteen, hc 7999fr, 198,29 euro, in krimpfolie verpakt. Deze luxehouten Lambik doos verscheen op 20 september 2000 ter nagedachtenis aan Willy Vandersteen die op 28 augustus 1990 overleed. De luxedoos bevat een gekartoneerd A5-album van *De Sprietatoom*, een Lambik-strikje, Lambik-manchetknopen en Lambiks diploma van loodgieter-detectief. Deze uitgave werd gerealiseerd in een oplage van 500 reguliere exemplaren en 30 auteursexemplaren.
Zowel de doos als dit certificaat werden genummerd respectievelijk van 1 tot 500 en van I tot XXX.
Kiekeboe 86: *Misstoestanden*, tek & scen: Merho, sc 160fr, 3,96 euro, met cd-rom 225,5,57 euro. Verpakt in plastiek zak met als opdruk : "De nieuwste Kiekeboe+ cd-rom. Met demo stripmaker+filmfragment+single van Eden+originele schetsen +foto's van de film+screensaver".
De avonturen van Nero 151: *Het Hik-Virus*, tek & scen: Sleen met dank aan Dirk Stallaert, sc185fr, 4,59 euro.

Arboris
Slaine 14: *Het geheim van de graal*, tek: Steve Tappin & scen: Pat Mills, sc 260fr, 6,45 euro, kleur, genre: fantasy. Slaine, een krijgsheer uit de mythologie komt terecht in Frankrijk, hier strijd hij tegen de Katharen.
Black Hills 1: *Dansen met geesten*, tek: Marc Renier & scen: Yves Swolfs, sc260fr, 6,45 euro, kleur, genre: western. Twee mannen, de één een verlopen trapper, de ander een fotograaf maken einde 19de eeuw de doodstrijd der Indiaanse cultuur mee. De Sioux komen voor de laatste keer in opstand.
Elfquest 54: *De kentering.*
Verhaal 1: *De omwenteling deel 2,* tek: potlood: Brandon McKinney & inkt: Terry Beatty & scen: Wendy & Richard Pini. Verhaal 2: *De kentering,* tek: potlood: Steve Blevins & inkt: Terry Beatty & scen: Joellyn Auklandus & Richard Pini, tek: omslag: Steve Blevins & Charles Barnett, sc 240fr, 5,95 euro,

Glénat
Roodmasker 9: *De zwarte weduwe*, tek: Venanzi & scen: Cothias, sc 195fr, 4,83 euro. Voorlaatste verhaal in deze serie.13 januari op 14 januari 1622, Arianne bevalt van een zoon, die onmiddellijk wordt ontvoerd. Ariane gaat op zoek naar haar ontvoerde zoon, bastaardkind van Lodewijk XIII.

Collectie Grafica, De goudsmid 1: *Dodelijk gekruid*, tek: Raives & scen: Warnauts, hc 459fr, 11,38 euro, kleur, striproman.

De omzwervingen van He Pao 1:
De bewegende berg, tek & scen: Vink, sc 250fr, 6,20 euro, kleur, genre: avonturen. Nieuwe cyclus van de avonturen van He Pao.

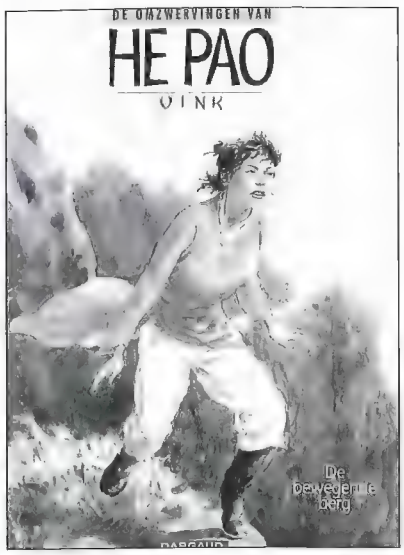

Dargaud
Marshal Blueberry 3: *De bloedige grens*, tek: Rouge & scen: Giraud, sc 199fr, 4,93 euro. Arizona, november 1868. Blueberry wordt tijdelijk sheriff in het grensstadje Heaven. Hij komt op het spoor van Carmody een corrupte grootgrondbezitter.
Het kruis van Cazenac 2: *De slapende engel*, tek: Eric Stalner & scen: Eric Stalner & Pierre Boisserie, sc 250fr, 6,20 euro. Februari 1915: Duitsland valt Rusland aan. De slecht geïnformeerde Russen laten zich omsingelen.

Big Balloon
Eva en Adam 5: *En god zag dat het goed fout was*, tek: Gerrit de Jager & scen: Bercovici, sc 240fr, 5,94 euro. Voorpublicatie in *P-magazine* (België) en in Selecçoes BD Portugal.

Oog & Blik / De Harmonie
De verloedering, tek: Tardi & scen: Danil Pennac, hc 550fr, 13,63 euro, genre: verstripte roman.Een zwerver sluit zich op in een kooi in de Parijse dierentuin als aanklacht tegen een onmenselijke wereld. Alles komt in een stroomversnelling als hij op een morgen verhangen gevonden wordt.

advertentie

Land Productions
De Stamgasten: *Scheurkalender 2001*, tek & scen: Toon van Driel, sc 395fr, 9,79 euro, zwart-wit. Verpakt in krimpfolie. Elke dag een verse gag. Voorzijde gag, achterzijde blanco.
Doorzon bv. (Big Balloon ?)
Doorzon & Zo *verherscheur kalender 2001*, tek & scen: Gerrit de Jager, sc 395fr, 9,79 euro, zwart-wit. Verpakt in krimpfolie. Voorzijde pagina gag, achterzijde blanco.

Ramp Records
Verfallstad: *Strips en columns van Def P*, tek & scen: Def P, sc 275fr, 6,81 euro, kleur, genre: underground. Linkse pagina bevat een column met illustratie, rechtse pagina strip. De strips en columns in dit album zijn meestal amateuristisch van opzet en puur voor de liefhebberij, of op verzoek van tijdschriften gemaakt.

Van Halewyck
Quirit 2: *Fijne vleeswaren*, tek & scen: Quirit, sc 398fr, 9,87 euro, kleur.

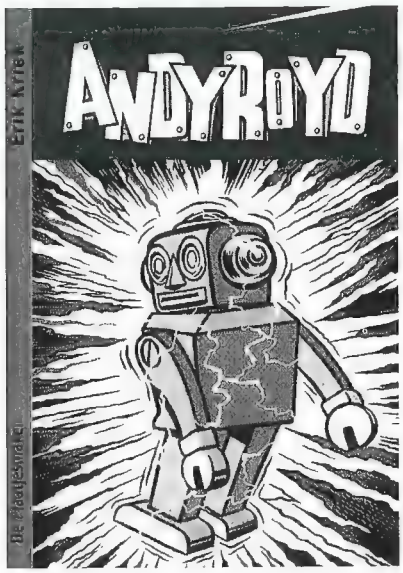

De Plaatjesmaker
Pincetreeks 19: *Little Andyroyd*, tek & scen: Erik Kriek, sc 180fr, 4,46 euro, zwart-wit. Little Andyroyd is een robotje dat optreed als gastfiguur in de strip Gutsman.
Pincetreeks 20: *De grote man*: tek & scen: Milan Hulsing, sc 180fr, 4,46 euro, zwart-wit, genre: mini-striproman.

Casterman
De tranen van de tijger: tek & scen: Comès, hc 450fr, 11,15 euro, zwart-wit, genre: striproman. Gratis dossier met de 11 eerste pagina's uit het nieuwe album van Didier Comès *De tranen van de tijger* +een interview met de tekenaar worden u aangeboden door: De Stripspeciaalzaak, een overkoepelende organisatie van stripwinkels in Vlaanderen.

Interstat
Hier verschenen diverse kalenders 2001.
Doorzon Wandkalender 2001: 1 grote gag per maand in kleur, tek & scen: Gerrit de Jager, prijs 365fr, 9,05 euro.

Garfield maandkalender 2001: 1 grote gag per maand in kleur, tek & scen: Jim Davis, prijs 365fr, 9,05 euro.

Garfield scheurkalender 2001: 1 gag per dag, zwart-wit, tek & scen: Jim Davis, prijs 295fr, 7,31 euro.

Peter van Straaten Maandkalender 2001: 1 grote gag per maand in zwart-wit, tek & scen: Peter van Straaten, prijs 365fr, 9,05 euro.

Peter Van Straaten Spiraalagenda 2001, gags in zwart-wit, prijs 365fr, 9,05 euro.

Snoopy Scheurkalender 2001: 1 gag per dag, zwart-wit, tek & scen: Charles M.Schulz, sc 295fr, 7,31 euro.

Reclamestrips inzicht !!

Nieuws vanuit uit het hoofdkwartier van de Reclame-stripclub aan de Westkust, waar visser-voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt. Heelwat strips uit dit artikel zijn op ruilbasis verkrijgbaar. Neem contact op met de Reclamestripclub! Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke. Tel. 058/51.23.02 (NL:) 003258512302

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.

Nuttige adressen :

Het hoofdkwartier : zie bovenaan

Het Nederlands secretariaat : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941

De Reclamestripclub-website op Internet:

http://www.geocities.com/reclamestrip

Tips voor de rubriek *nieuwigheden* zijn welkom bij Marc Lezy, Meulebekesteenweg 63, 8720 Dentergem, of via E-mail : **marc.lezy@planetinternet.be**

Voor alle info over strips die in deze rubriek vermeld worden, weet u dus waar u terecht kan!!!

Nieuwigheden

door Stefaan

Reclamestripalbums

Kies het leven met Smart! : deze reclamestrip met als neventitel Smart verovert de stad werd gratis opgezonden naar bedrijven in België. Deze kregen in het album de vele voordelen uitgelegd omtrent de omschakeling van hun volledige wagenpark naar Smart-wagentjes. Dit gebeurt door middel van 5 één-pagina-gags waarbij telkens de vergelijking wordt getrokken tussen een bedrijf zonder Smart Spirit en een bedrijf met Smart Spirit. Tekst en tekeningen door Jan Vanuf, uitgegeven in kleur, zowel in het Nederlands als in het Frans.(B)

Het Maxi strip boek: dit album wordt exclusief te koop aangeboden in de Maxi-GB's voor de prijs van 250 BEF (6,20 euro). Het bevat in totaal negen titels van Bollie & Billie, Thorgal, XIII, Dokus de Leerling, Lucky Luke, Alfa, Leonardo, I.R.$. en Rik Ringers, samen 384 pagina's strip. Op het album staat bovendien het logo van Maxi GB afgedrukt.(B)

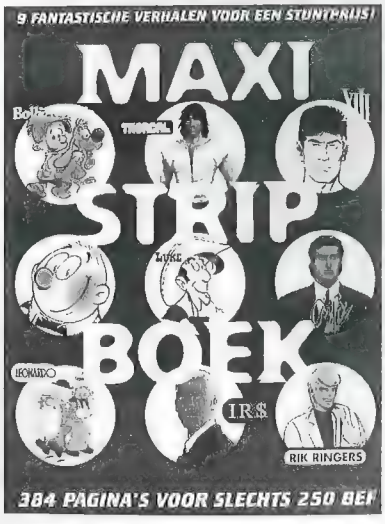

Een avontuur van Staf en Chippo in de Warande: *De indoordringers* stripalbum getekend en geschreven door Peter Brutin, gratis uitgedeeld aan de kinderen die deel namen aan de speelpleinwerking die plaats vond in de Warande te Kortrijk en dit op 11 juli ter gelegenheid van "de 50 jaar Warande".(B)

Sjors & Sjimmie: "het verzamelalbum": speciale uitgave van Sjors & Sjimmie ter gelegenheid van de uitgifte van vier Sjors & Sjimmie postzegels. Bevat verhalen van Sjors & Sjimmie door de jaren heen en als bijlage vier ansichtkaarten van de vier postzegels. Wordt verkocht aan 8,95 fl (4,06 euro) bij PTT Nederland. Binnenin het album werd er trouwens een afdruk van de vier postzegels geplaatst, waar je dan eventueel de postzegels bovenop kon kleven. (NL)

Reclamecampagnes

Suske & Wiske-actie bij Albert Heijn: bij aankoop van 500 gram Albert Heijn Goudse kaas, kreeg je gratis één van de twaalf verschillende lepeltjes van Suske & Wiske. De lepeltjes konden ook zonder de aanschaf van kaas aangekocht worden

en dit voor 3,95 gulden het stuk. De twaalf te verzamelen lepeltjes bevatten telkens één van volgende figuren: Suske, Wiske, professor Barabas, Jerom, Lambik, Tante Sidonia, Krimson, Sus Antigoon, Schanulleke, Arthur, De zwarte madam en Tobias. De actie liep van 25 september tot 10 oktober en in die tijd diende je dus 6 kilo kaas aan te schaffen, wilde je alle 12 de lepeltjes gratis te pakken krijgen. Smakelijk.(NL)

Gelegenheidsuitgaven

De avonturen van Kapitein Rob: ter gelegenheid van het evenement "Kapitein Rob op Terschelling", georganiseerd door de stichting Zeeschuim, geeft deze stichting twee verhalen van Kapitein Rob uit. De twee albums met elk een oplage van 1000 exemplaren zijn gekartonneerd en genummerd en zijn uitgegeven in zwart-wit. De twee titels zijn: *De ontdekking van Krijn Storm* en *Het geheim van de Westergronden*. Net voor het afsluiten van deze rubriek bereikte ons nog het nieuws dat beide delen reeds uitverkocht zijn, doch dat wegens het grote succes de albums herdrukt zijn op elk 400 exemplaren. Deze nieuwe uitgaven zijn evenwel niet genummerd, doch voorzien van een speciale stempel. Ook deze oplage zou ondertussen zo goed als uitverkocht zijn.(NL)

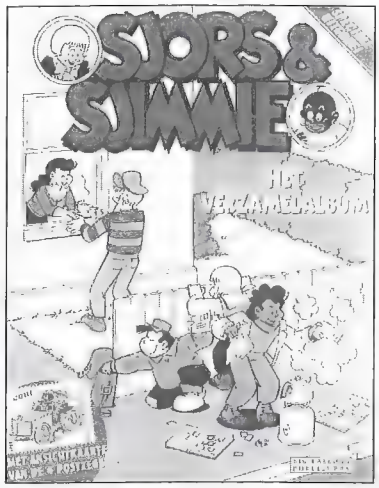

Reclamestrips in kranten, tijdschriften, enz...

Captain Mobile Comic Magazine # 1: dit is de naam van het eerste gratis stripblaadje dat meegelijmd werd in het Ben Magazine die de mobiele telefoonaanbieder Ben gratis uitgeeft voor haar abonnees. Binnenin het blad staan voornamelijk strips van Eric Kriek en Jeroen de Leyer. Dit stripblaadje werd echter ook los, zonder beschadiging, waargenomen. Zodoende moet het dan ook los verspreid geweest zijn.(NL)

Donald Duck: binnenin het weekblad nr. 40 van deze commerciële eend zit een gratis bijlage meegeniet, getiteld "Donald Duck Club Nieuws". Deze bijlage bevat een titelloos stripverhaal van Donald Duck en verder een heleboel kortingen en wedstrijden enkel geldig voor abonnees.(NL)

Donald Duck: het weekblad nr. 36 van 2000 is tevens het 2500ste Nederlandstalige nummer. Om dit op passende wijze te vieren werd het allereerste Nederlandstalige nummer uit october 1952 herdrukt en meegeniet bij dit nummer 36. Dit werd verstuurd naar de abonnees in Nederland. Voor de losse verkoop in België daarentegen werd de herdruk van deze nr.1 los bij dit nummer 36 verpakt in een speciaal plastic zakje met als opdruk "Nr. 2500 Extra het allereerste nummer!". Beide versies tenslotte werden los te koop aangeboden in Nederland. Zo kon je bijvoorbeeld in een A&P-winkel de meegeniete versie (=de abonnee-versie) kopen en in een Albert Heijn-winkel de samen verpakte versie kopen.(B/NL)

De avonturen van de 5 Super Giraf': vierkantig stripalbum van 28 pagina's bestaande uit stripverhalen en spelletjes, aangeboden door Kinder Surprise en gratis meeverpakt bij het Robbedoes weekblad nr.3257, het Suske en Wiske weekblad nr 38 - 2000 en bij het oktober-nummer 441 van

"Woef" het magazine voor hondenliefhebbers. Dit laatste magazine bevat tevens "Woef Junior nr. 5", de gratis kinderbijlage van Woef, eveneens met een stripje. Verder werd dit album in een speciale, getekende envelop met een begeleidende brief opgestuurd naar ouders met kinderen in het kleuteronderwijs en dit ter gelegenheid van het begin van het nieuwe schooljaar. Uitgegeven in kleur, tekst en tekeningen onbekend.(B)

Stampilou: abonnees op dit postzegelmagazine voor de jeugd kregen in oktober het magazine toegestuurd, die dit maal in het teken stond van de uitgifte van de postzegel van Kiekeboe. Achteraan dit blad staat, zoals gewoonlijk, een één-pagina-strip van Rik Dewulf & De Marck getiteld "Stam & Pilou... en opa Fons", waarin deze maal een gastoptreden vertolkt wordt door drie leden van de familie Kiekeboe (Marcel, Charlotte en Konstantinopel).(B)

Buzzy: opnieuw een één-pagina-strip in Buzzy, het gratis jongerenmagazine van de Vlaamse busmaatschappij De Lijn, getiteld *Jugo Buzz*. De strip in kleur werd getekend en geschreven door Kim.(B)

Exploot: ***Bob de Kerpel*** **:** één-pagina-gag van deze kerpel, getekend door Fritz Van den Heuvel in het gratis informatieblad voor de kieskeurige eindejaarsstudent secundair onderwijs, nr. 2 - juni 2000.(B)

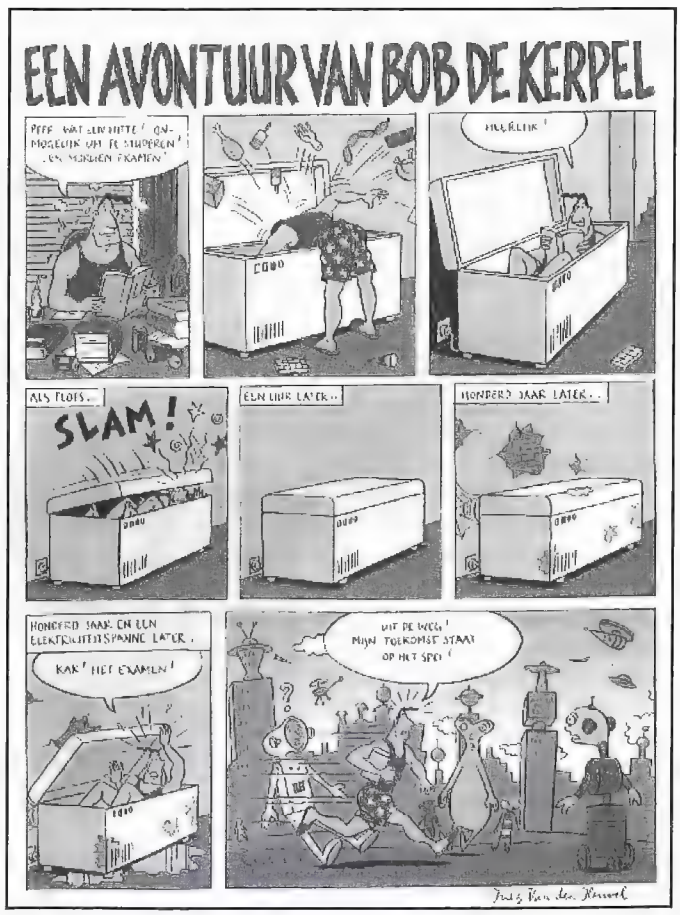

Metro is de eerste gratis krant in België die elke werkdag verschijnt en die gratis verspreid wordt op een oplage van 80.000 Nederlandstalige exemplaren in alle grote treinstations in België. Deze krant begon op dinsdag 3 oktober 2000 en bevat tot nu telkens één pagina uit het verhaal *De strategie van de spanrupsvlinder* van de Japanse stripheld **Kogaratsu** in kleur en een stripstrookje in zwart-wit onder de titel *Comic*.(B)

Live Mitsubishi Motors: het nummer 2 - zomer 2000 (derde jaargang) bevat een één-pagina-strip getiteld *Wilhelmus & Willem Wieler in 25 jarig jubileum*. Tekst en tekeningen zijn van **Henk Kuijpers**.(NL)

Schapnieuws: ter gelegenheid van de stripdagen op 23 en 24 september 2000 in de Brabanthallen in Den Bosch verscheen van het blad *Schapnieuws* een ledenspecial. Deze ledenspecial verschilt op twee punten met de editie die gratis verdeeld werd onder de bezoekers van deze stripdagen: op de cover, getekend door Henk Kuipers, werd de ledenspecial voorzien van een speciale sticker en de ledenspecial bevat een extra bijlage getiteld "Het stripschap presenteert de ontmoeting" waarin onder andere de zwart-wit strip *Fred Fallo, hotelrat* staat gepubli-ceerd.(NL)

Keer.Punt: Sascha houdt zich al met duizend-en-één zaken bezig en dit kon er ook nog wel bij:

In Keer.Punt, het gratis verkiezingsblad van de CVP, uitgedeeld onder de inwoners van Kruibeke, vonden we een titelloze één-pagina-strip van Steven de Rie, waarin kandidaat Sascha Van Laeken zichzelf en zijn programma promoot bij de potentiële kiezers.(B)

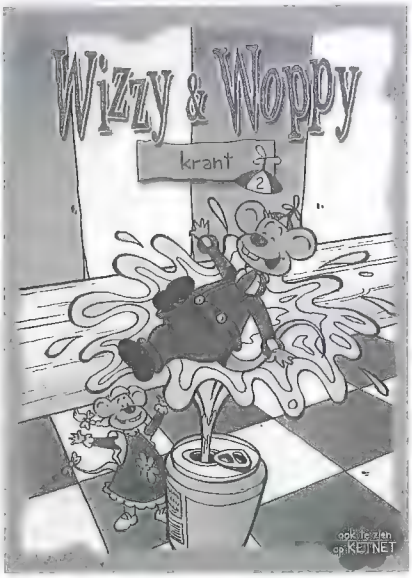

"Wizzy & Woppy": de Gazet van Antwerpen heeft sinds 6 september elke woensdag een kinderbijlage. Die dag verscheen namelijk het eerste nummer van "De Wizzy en Woppy krant". Deze bijlage bevat geen stripverhaal, enkel geïllustreerde verhaaltjes en spelletjes. Mogelijk wordt er later nog wel eens een stripje in gepubliceerd.(B)

Curiosa

Blix 2000-2001: gratis schoolagenda voor alle studenten die zich inchreven aan de Hogeschool Gent. Voorzien van diverse tekeningen in kleur van de stripfiguur Bob de Kerpel, getekend door Fritz van den Heuvel.(B)

Met dank aan Etienne Hauwaerts, Sascha van Laeken, Jaques Pijnenburg, Peter van Steenbrugge, Joop Schreurs, Peter Bonte, Rob Bosman, Patrick van de Kerkhof en Jean-Pierre Legein.

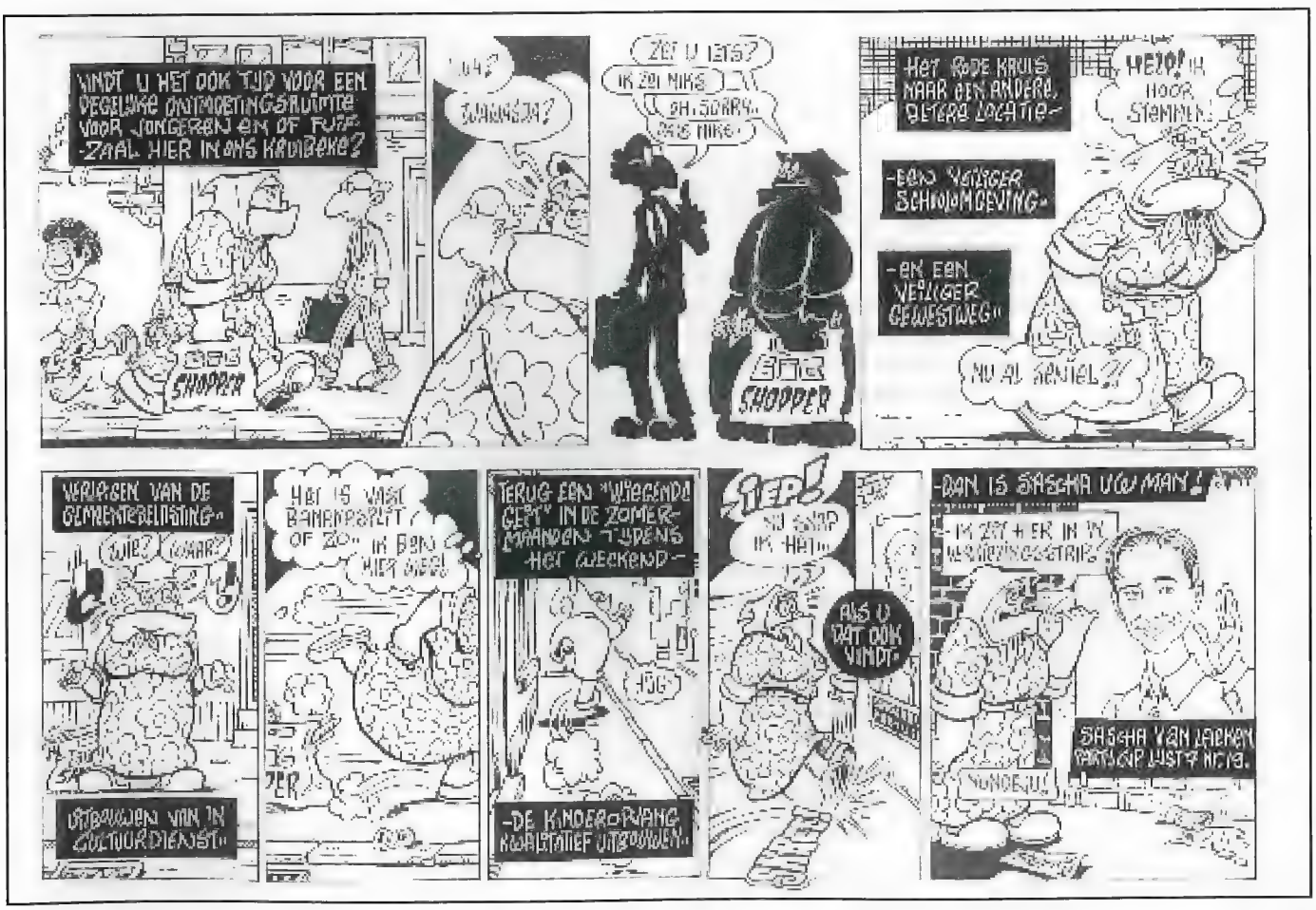
VINDT U HET OOK TIJD VOOR EEN DEGELIJKE ONTMOETINGSRUIMTE VOOR JONGEREN EN OF FUIF-ZAAL HIER IN ONS KRUIBEKE?
SHOPPER
ZEG U IETS?
IK ZEI NIKS
AH, SORRY.. DACHT NIKS
HET RODE KRUIS NAAR EEN ANDERE, BETERE LOCATIE-
HEZO! IK HOOR STEMMEN
-EEN VEILIGER SCHOOLOMGEVING-
-EN EEN VEILIGER GEMEENTEWEG"
NU AL GENIËL?
VERLAGEN VAN DE GEMEENTEBELASTING-
WIE? WAAR?
HET IS WASE BANANENSPLIT OF ZO- IK BEN HIER WEER!
UITBREIDEN VAN DE CULTUURDIENST-
TERUG EEN "WIEGENDE GEET" IN DE ZOMERMAANDEN TIJDENS HET WEEKEND-
HOG
-DE KINDEROPVANG KWALITATIEF UITBOUWEN-
YEP!
NU SNAP IK HET!
AHA U DAT OOK VINDT-
-DAN IS SASCHA U/W MAN!
-IK ZIE + ER IN IN WERKINGSKOSTEN
SASCHA VAN LAEKEN PARTICIP LIJST NR 13.
WONDER!!

Verschijnselen

Het hoeven niet altijd prentjes te zijn

Voor eenmaal bespreken we niet een strip maar een boek over strips dat mij persoonlijk nauw aan het hart ligt. De hoofding wordt wel elk jaar gewijzigd, maar geen mens die daar om zeurt. *Stripjaar 1999/2000* zal weliswaar niet echt de hoge toppen scheren die de makers en uitgever er van verwachten maar alleen al het feit dat een begeesterde redactie zich ieder jaar weer achter het initiatief schaart, is lovenswaardig. Het boek is zorgvuldig opgebouwd volgens een vast stramien, voert ons mee langs landen als Frankrijk, België, Nederland, Duitsland en de Verenigde Staten en beschrijft perfect wat reilt en zeilt in deze landen op stripgebied. Een overzicht van wat gebeurde in 1999 tot april 2000 frist ons geheugen weer eens op. Verder wordt de steeds maar evoluerende stripmarkt onder de loep genomen, met hierop perfect aanvullend de stripuitgevers uit België en Nederland. Bij de auteurs kunnen we even een kijkje nemen in de interne keuken van op stapel staande produkties. Een aantal interviews meestal eerder verschenen in krant of tijdschrift, vormen een beeld van de hedendaagse strip. Vooral de ingebouwde Servicegids 2000 - te onderscheiden door de felgele kleur - is een must voor ieder van ons die op de hoogte wil blijven van allerlei nuttige informatie. Stripwinkels, auteurs, uitgeverijen, internet, tijdschriften, kortom al wat je maar kan bedenken - of toch bijna alles - op stripgebied, wordt hier netjes neergezet. Stripjaar 1999/2000 nodigt de striplezer uit om het stripwereldje eens door een leesbril te bekijken. Er zijn inderdaad striplezers die alleen maar plaatjes kunnen kijken, omdat ze moeite hebben met het lezen van tekst. Maar laat tekst geen belemmering zijn : van dit boek steek je heel wat op, ook al ben je niet echt een fanatiekeling op stripgebied.. *Willem.*

Stripjaar 1999/2000, diverse medewerkers,
Sherpa i.s.m. Stichting Beeldverhaal Nederland
sc 640fr.

Wij reizen om te leren

Hoog boven ons in de oneindige sterrenhemel ontploffen sterren en planeten zonder dat er een haan naar kraait. Leuk amusement voor sterrenkundigen en amateurastronomen.

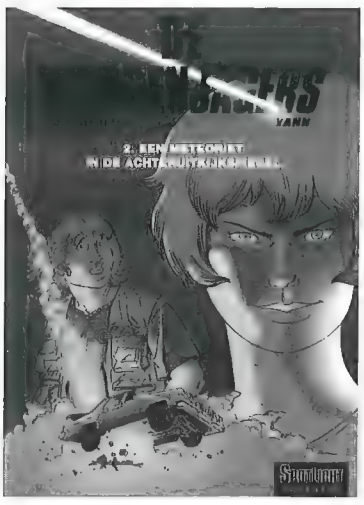

Minder leuk is het wanneer zo'n stuk hemellichaam, een meteoriet dus, op onze aarde neerploft. Nog minder leuk als een stuk gloeiend gesteente op je net gestolen droomslee stort. Het nieuws is aanleiding voor een nieuw avontuur van het heldenduo Bob Mack en Zoia, een stelletje sterrenjagers. Nergens ter wereld mag een meteoor neerstorten of ze spurten er als hazen naar toe. Niet uit liefde voor de natuur of de wetenschap, nee, puur uit geldgewin. Een aantal grammen van een hemellichaam is al snel kassa, kassa. Bij aankomst blijken de boefjes vrijgelaten omdat de eigenaar van de wagen zijn klacht introk. Maar de meteoriet blijkt op raadselachtige wijze verdwenen voor onze kapers op de kust. Niet alleen ons duo, maar ook de eigenaar van de wagen en een Franse sterrenkundige gaan op zoek naar het kleinood. De zoektocht voert ons langs berg en dal, door gloeiend hete woestijnen, over hellende bijna niet begaanbare bergpaden. Wie de overwinning behaalt lijkt ons duidelijk, maar bezorgd ons toch een verrassend slot. Met dit tweede deel brengen Wozniak en Yann een verhaal dat rammelt en kreunt aan alle kanten. Het geheel is mooi en avontuurlijk gebracht, op smaak gebracht met een grote schep humor om het geheel draaiende te houden. Vermoedelijk stonden ze onder tijdsdruk van de uitgever : verhaal één was mooi opgebouwd, ja zelfs subtiel, maar hier gaat het van hot naar her. Waarom Zoia zich aansluit bij een geldwolf als Mack die zelfs geen moment stilstaat bij de dood van een politieagente is mij een raadsel. Als een stier in een porseleinwinkel draaft hij door het verhaal. Een verhaal met zoveel onwaarschijnlijke wen-dingen dat het soms pijnlijk is om het voor waar te laten doorgaan. Volgende maal beter, heren. *Willem.*

De sterrenjagers 2:
Een meteoriet in de achteruitkijkspiegel
O. Wozniak & Yann
uitgeverij Dupuis, sc 180fr.

Hart voor mens en natuur

Dat Servais kan tekenen wisten we reeds lang. Vooral zijn verhalen uitgegeven in zwart-wit bij Casterman waren ware pareltjes van vakwerk. Nu hij bij Dupuis met inkleuring werkt gaat er tot mijn spijt heel wat verloren van het tekenwerk.

Jammer. Alhoewel Servais zich in de serie *Dagboek van een bos* baseert op waar gebeurde verhalen, weet hij zijn stempel op het verhaal te drukken. Zijn tekenwerk ademt liefde uit voor de natuur. Het verhaal loopt via donkere bospaden, waar de zon slechts met moeite door het bladerdak dringt, langs velden vol wuivende korenaren. Het leuke van deze serie is dat zij steeds twee albums per verhaal beslaat, wat de lezer op het verkeerde been kan zetten. In verhaal 1, *Een pijnlijke brief* denkt de lezer te weten wie in volle WOII de joodse jongeren die ondergedoken waren, verklikte. Toch ligt de waarheid daar waar je ze soms niet verwacht. Verhaal 2 brengt ons naar 1980, als de overlevenden van de vervolging worden uitgenodigd op een reünie in het kasteel waar ze werden aangehouden. Sylvain is één van hen, hij is eigenlijk de spil waar de twee verhalen rond opgebouwd zijn. Tijdens een zwerftocht door het bos ontmoet hij oude bekenden die hem terugvoeren naar zijn jeugd, terug naar Pauline, een schim uit het verleden. Diezelfde Pauline, die zich schuilhoudt in de natuur, ontsnapt uit het klooster waar ze opgenomen werd na een brutale overval tijdens de bevrijding. Ze lijdt aan geheugenverlies, haar gedachten tollen heen en weer, steeds opnieuw draait voor haar ogen de film uit het verleden. Ze dompelt zich onder in schuldgevoelens omdat ze vermoedt dat zij aan de basis ligt van het verraad tijdens de oorlog. Tot zij opnieuw Sylvain ontmoet die zich liefdevol over haar ontfermt. *Willem*

Dagboek van een bos 8: *Een pijnlijke brief deel 2*
Jean-Claude Servais
Dupuis hc 330fr, sc 180fr.

Het oude Schotland

Sprookjes of sagen die verteld worden in het oude Schotland hebben bijna altijd een ondertoon van geweld. Vooral als ze vertelt worden op donkere winterse dagen. Gefascineerd door het aloude verhaal over De Red Caps, dwergen die hun muts onderdompelen in het bloed van hun slachtoffers (!) fantaseert

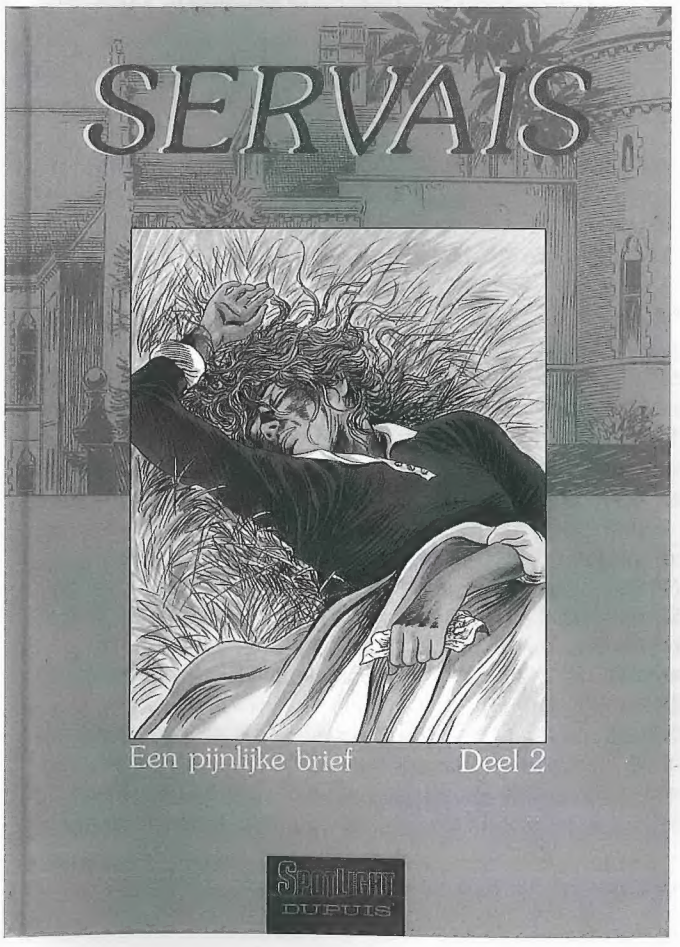

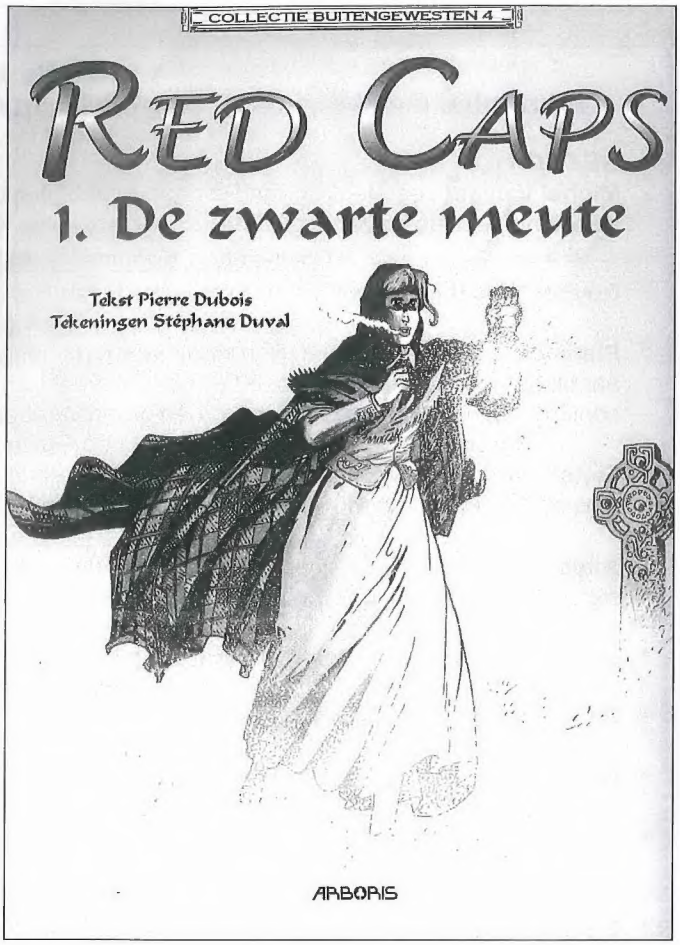

Davey in zijn warme bed verder over deze demonen. Als je hoofd op jeugdige leeftijd al vol zit met elfjes, hoe loopt het dan verder als je volwassen wordt en je die beelden niet van je af kan zetten? Inderdaad, je wordt de spot van je omgeving, het begint met zachte spot en mondt later uit in lijfelijk geweld. Tijdens één van die lijf-aan-lijf gevechten duikt er een liefelijke Engelse jonge dame op in het gezelschap van twee al even Engelse heren. Bij confrontaties als deze komen de Schotten en hun Engelse overheersers meestal pal tegenover elkaar te staan. Maar liefde herkent geen afkomst, als bij wonder slaat bij Davey de bliksem in, zijn hart slaat op hol. Zijn hormonen volgend, besluit hij bij valavond zijn liefde te verklaren aan de Engelse. Even lijkt ze begeesterd door deze prille liefde, maar plots wordt Daveys droom ruw aan scherven gegooid. Ze speelt met hem, als een kind met een pop, duwt hem van zich af en schreeuwt om hulp. Davey zoekt zijn heil in de vlucht. Achtervolgd door een meute blaffende honden probeert hij het vege lijf te redden. Zwaar gewond wordt hij gevonden door Selma, zijn jeugdvriendin. Zij verbindt zijn wonden en geeft hem de raad zich aan te sluiten bij de Jacobieten, Highlanders die vanuit de Schotse hoogvlakten de Engelse bezetters het leven zuur maken.
Het verhaal is mooi opgebouwd, het laat geschiedenis en magie perfect in elkaar overlopen. De scenarist heeft gevoel voor het verhaal dat hij vertelt : hij zet de tegenpolen mooi naast elkaar, langs de ene zijde de Engelse onderdrukker, aan de ander zijde de Schot die vecht voor zijn rechten al dan niet geholpen met magie. Het geheel wordt mooi in beeld gebracht door een tekenaar met oog voor decor, fraai uitgewerkte kastelen, schitterende natuurbeelden, kortom een verhaal om te lezen en te bekijken. *Willem.*

Collectie Buitengewesten 4, Red Caps 1
De zwarte meute
Dubois & Duval
Uitgeverij Arboris, sc 260fr.

Gratis zoekertjes.

Schriftelijk meedelen (brief of e-mail). In elk briefje naam of telefoonnr. vermelden a.u.b.

GEZOCHT:

* **Michel Vaillant** : eerste druk van De grote match plus Leve de sport ook de nederlandstalige uitgave van fleet alsook nog enkele verzamelalbums van het weekblad Kuifje.
Caluwaerts Guillaume, e-mail guillaume.caluwaerts@skynet.be tel 03/6581015 (81)
* **Roycostrips** (het kan wel op al is het lekker!) van Hans Kresse. uitg. Romein/Unieboek 1980
Eric Planting e-mail: ericplanting@lycosmail.com of: tel. NL:0492- 54 76 56 (81)
* **Plagiaat**. Ik heb het boek van Rob Mohlmann over "plagiaat" ooit gekocht, het laatste van de winkel, maar er zijn een aantal bladzijden onbedrukt, p. 82-83; 86-87, 90-91 en 94-95. Wie heeft dit boekje en wil voor mij deze bladzijden copiëren en opsturen? Onkosten worden graag vergoed.
Ludo Govaerts Tel. 016-343962 Fax. 016-343167 (81)
* **Fiets!** Wij zijn op zoek naar alle strips waarin bekende figuren voorkomen op de fiets.
Ons adres: Fietsersbond vzw, Hopland 37, BE 2000 Antwerpen
tel 03/231.92.95 , fax 03/231.45.79 fietsersbond@pi.be http://www.fietsersbond.be (81)
* **Alles van Dirk Stallaert :** geboortekaartjes, huwelijksaankondigingen, persmappen NINO, krantenknipsels e.d. tegen betaling of ruilen. Ik heb veel ruilmateriaal.
Yves Pieters 09/344.55.57 na 17uur (80)
* **Jeugdblad 't Kapoentje**, 2e helft jaargang 1947
Rob Assmann (0031) (0)13 5072365 (80)
* **Pits & kaliber**-stripverhalen (in zeer goede staat).
Nick.Sterckx@pandora.be , tel.nr. 056/200597 (80)
* **Kuifje** "Special E.P.Jacobs" van 04-12-1984,hommage van diverse auteurs aan Jacobs(uitleg verschenen in Brabantstrip), liefst in goede staat. Marc Biesen marc.biesen@fina.be Tel.: 03/489.08.45 (80)
* **Poppekastpoppen** van: Robbedoes, Kuifje, Asterix,Lucky Lucke. Ik heb veel ruilmateriaal zoals oude en 1ste drukken, allerlei. Ook andere curiosa van voornoemde helden is welkom. Puzzels, oude postkaarten,... Ik geef ook cash uiteraard. eddy.wauters@pandora.be of 053/70.61.30 of 0495/25.21.45 (80)
* **Boeken,** tijdschriften, e.d. met illustraties van Rik Clément. (PAO-uitgaven, boek "Liefdesbrieven schrijven", ...) Wie kan me helpen aan uitgeknipte verhalen uit "De gazet van Antwerpen" van Kitty door Dirk Stallaert?
Joeri Delamane 09/3448073 (81)
* **Kuifje** : Puzzels (Dubreucq en Kuifjebons), Zien en Weten (Albums compleet of losse chromo's van "Vliegtuigen 1939-'45), gekartonneerde Kuifjes in zeer goede staat, alle curiosa (jaren '40-'60, oa. ronde Brochet bonbondoos jaren '60,...). Robbedoes : alle curiosa jaren '40-'60 (oa. papieren strandvlaggetjes, Robbedoes aan de bouw, vloeipapieren). Patrick de Boever Tel. 09/378.04.25 GSM 0476/855.341 patrick.deboever@pi.be (80)
* **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *Knokkersburcht, Het sprekende testament, De geverniste zeerovers, De snorrende snor;* Huize Snoek; Patrick Vranken 052/31.23.46 (tel&fax)

TE KOOP/RUILEN:

* **Kuifje** Verzamelalbums in diverse staten en prijzen. Ook andere strips. Kijk op de site www.rudihomepage.com of bel na 18u. Rudi Duerinckx rudi_d@hotmail.com 016/63.24.40 (81)
* **Illustrated Classics,** vanaf 1956 tot 1975, goed tot nieuwstaten nrs : 6,32,42,52,56,67,71,79,85,88,90,95,97,98, 102,104,107,109,117,123,127,132,133,135,136,139,140,144,145,146,148,150,151,166,180,191,194,213;goed tot nieuwstaten Top reeks nrs. 5,14,23,26; Extra editie nrs. 3,7; Actuele editie nr.1; Toppers in strip in goede staat nrs : 1,2,3,7,9,10,11,12,15,16,18,19,20,21,24,25,26,28,38,41,53,55,62.
Wuyts Jozef tel/fax 014/59.09.66 (80)
* **Michel Vaillant** - Renbaan van de Angst (Lombardcollectie) : nieuwstaat / Dan Cooper - De Blauwe Driehoek (Lombardcollectie) : zeer goede staat / Asterix : zeldzame blokkendoos.
Patrick de Boever Tel. 09/378.04.25 GSM 0476/855.341 E-mail : patrick.deboever@pi.be (80)
* **Luxe uitgave,** groot formaat 'Avontuur zonder helden' van Dani, te samen met de complete serie 'Kinderen van de wind', 1e druk, ruilen tegen de luxe uitgave op groot formaat 'Sound of Killarney' van Franz. Tevens wil ik Storm, luxe bundeling, deel 1 t/m 4 uit de jaren '80 graag ruilen tegen Lotusbloem, harde kaft deel 1, of Thorgal harde kaft deel 18 (zonnezwaard) E-mail adres: blueberry@kabelfoon.nl of telefoon (0031) (0) 653-198254, vragen naar Rob.
* **Kapoentje** 1951 nrs 1,4,5,7,8,10,11; bijlage Volksmacht 7/11/1953 : Wist ge dit?; Reclamenr. Kinderwagen (Jef Nys 1961, 28 blz); bundelingen 55,56,62,72,74,75,76,77,78,91; Beeldverhaal in Vlaanderen; Averbode : Pop Rikske ; album Ontvoerde gravin; Robbedoes Meccano 2 zeer mooi; Robbedoes bundelingen 15,17,19,20,22, 24,26, 27,28, 29, 30,51,55, 56,59,62,70,101,127,130; Bessy : 16 complete verhalen uit Ons Volk + vele losse knipsels- Suske en Wiske Klassiek : de 7 premium-albums Paul De Bont 014/65.73.79 (79)
* **Suske en Wiske** Informatieboek voor de winkels van albert heyn;bevat een afdruk van de 34 korte verhalen van suske en wiske,zoals die van 24/5/1988 tot 13/08/1988 op de literpaken huismerk-zuivelprodukten zijn afgebeeld. Deze actie van Albert Heyn, in samenwerking met de stichting consument en veiligheid,was bedoeld om te wijzen op de gevaren die jonge kinderen bedreigen in en om het huis,gevaren die vaak worden veroorzaakt door ondoordacht handelen van ouderen. Mag weg voor een goede prijs
Eric Van In, eric.vanin@planetinternet.be 03/825.52.49 075/84.97.17 (81)

7de Grote Stripveiling

© Buth/De Negende kunst

Op zaterdag 4 november te 13.00. u.
In het K.U.C.
Kortrijksepoortstraat 254
9000 Gent

Originele tekeningen, Vlaamse en Franse albums in eerste druk, curiosa, luxealbums...

Tegen storting van 100 Fr. op PC 000-1723172-64 ontvangt U de geïllustreerde veilingcatalogus

CASTO BVBA
Nederkouter 8 9000 Gent
09/225 41 25

Bezichtiging der loten:

Vrijdag 3 november: 14.00 tot 18.00 u
Zaterdag 4 november: 10.00 tot 12.00 u

U kan nog steeds loten inbrengen voor onze volgende veilingen

STRIPWINKEL

GOBELIJN

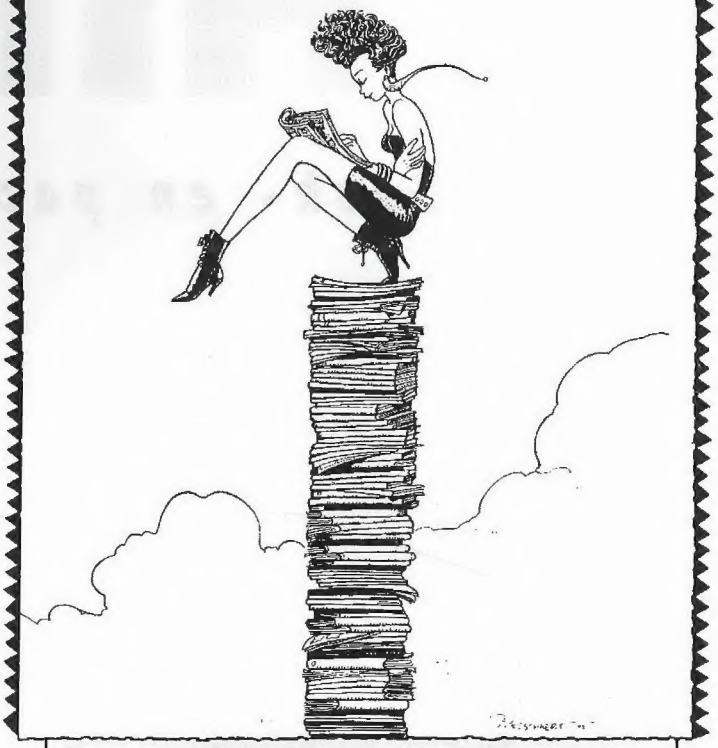

GOBELIJN
MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.

Stripwinkel
HET „B"-GEVAAR

ERIK DENEYER
Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

Activiteiten op:
27-28 mei 2000
1-2 juni 2000

met op 1 juni o.a. de voorstelling van Nero *De Pax-Apostel* met originele pagina

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

Artis - Historia en Soubry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19